

VE ŠKOLE SV. FRANTIŠKA

Vstupujeme do školy sv. Františka, abychom se v ní nechali proniknout jeho duchem. Papež Pius XII. skvěle načrtl tuto Františkovu spiritualitu ve své promluvě k terciářům 1. 7. 1956:

"Víte, že spiritualita nějakého světce spočívá ve zvláštním způsobu, jak nazírá na Boha, jak o Něm mluví, jak se k Němu blíží, jak se vůči Němu chová.

Tak existuje františkánský pohled, dle něhož je Bůh Svátý, Veliký, především však Dobrý, ba *Nejvyšší Dobro*.

V tomto nazírání je Bůh především Láska: z lásky žije, z lásky tvoří, z lásky se stává člověkem, přináší spásu - to je: uzdravuje a posvěcuje. Je však také františkánský způsob *nazírání na Ježíše*, totiž jako na setkání nestvořené lásky s láskou stvořenou. Stejně existuje vlastní způsob, jak Ho milovat a napodobovat. Vidí Boho-člověka - a rozjímá o něm s oblibou v jeho nejsvětějším lidství, poněvadž to jej činí více viditelným a rukama uchopitelným. Odtud horoucí úcta ku Vtělení a Utrpení Ježíše Krista. Neboť tato tajemství činí ho viditelným, ne tak v jeho nádheře, všemohoucnosti a věčně triumfující velikosti, jako spíše v jeho lidské lásce, tak milé v jesličkách, tak bolestné na kříži.

Konečně je tu františkánský způsob, *jak Ho následovat*: váš serafický Otec hledal a našel v evangeliu, které namátkou otevřel, tři věty Božského Mistra. První zněla: Chceš-li být dokonalý, jdi, prodej vše, co máš a dej výtěžek chudým a budeš mít poklad v nebi (Mt 19, 21). Druhá: Kdo mne chce následovat, zapři sebe sám, vezmi na sebe svůj kříž a následuj mne (Mt 10, 24). Třetí věta: Nenoste ani měšec, ani obuv (Lk 10). Na to pravil zakladatel řádu:

"To bude naší řeholí."

To je kořen františkánské chudoby, která prchá před přepychem a miluje zvláště to, co méně lichoť očí a marnivosti. Zde je základ *františkánské prostoty*, která má člověka k tomu, aby bezprostředně hledal Boha krátkou a jednoduchou cestou, to je méně rozjímal o své ubohosti o více a nekonečné kráse Boží. Odtud vzniká *františkánská odříkavost* bez násilné tvrdosti a politování, jemná snaha odříkání z lásky k Ježíši. Zde má pramen pravá *františkánská radost*, ne hlučné veselí, ani rozpustilý smích, ale klidná úsměvnost, plná přívětivé radostnosti. Zde pramení především *všeobecná láska*, která všechny lidi a všechny věci vidí v Bohu a proto všechny a všechno miluje v Něm a skrze Něho, raduje se ze všech a ze všeho, poněvadž se raduje v Bohu:

"Můj Pán a mé všechno". Tohoto františkánského ducha, toto

františkánské životní pojetí potřebuje náš svět. Je Vaší úlohou, milování synové, tohoto ducha důkladně znát, nadšeně milovat, především však jej dokonale prožívat, tak dokonale, jak to dovoluje váš stav." Na tomto celkovém pohledu na františkánskou spiritualitu - duchovnost - budujeme kurs jednorocní formace. Budeme tedy ve dvanácti tématech jednat o těchto pěti životních oblastech:

- A) Život evangelia
- B) Život chudoby a sebezáporu
- C) Život s Církví
- D) Život Božího dětství
- E) Život ve svobodě a radosti

Základem našeho pojednání je francouzsky vydaná knížka Otců Kapucínů Huberta Delesty a Bazila Chaignat (1962). Vydání nové řehole františkánského řádu světského vyvolalo potřebu některých úprav.

A. ŽIVOT EVANGELIA

"Františkovým největším úsilím, jeho nejpřednějším přáním, jeho nejvyšším cílem bylo zachovávat svaté evangelium ve všem a skrze všecko. Se vši bdělostí, vši horlivostí, celou touhou svého srdce a ducha snažil se dokonale následovat učení našeho Pána Ježíše Krista a chodit v jeho šlépějích. Stálým rozjímáním si připomínal jeho slova a bystrými úvahami promýšlel jeho činy." (Cel. 1 - 84).

"Vskutku úplně křesťanský muž. Jeho napodobení Krista bylo tak přesné, že stále vycházel z toho, aby v životě s živým Bohem, v umírání s umírajícím Kristem, ve smrti mrtvému Kristu se rovnal. A tak si zasloužil tu největší podobnost s ním. (legenda Maior 14,4).

"Řehole a život světských františkánů jest zachovávat evangelium našeho Pána Ježíše Krista po příkladu sv. Františka Assiského, který učinil Krista oduševňujícím středem svého života vzhledem k Bohu i k lidem. (Řehole 1, 4).

"Všemohoucí a věčný Bože, spravedlivý a plný slitování k nám ubohým, popřej nám pro sebe samého, abychom učinili, co poznáváme jako tvou vůli, učiň, abychom vždy chtěli, co se tobě líbí; abychom mohli jít ve šlépějích tvého Syna, našeho Pána Ježíše Krista." (Z listu sv. Františka ke kapitule).

Františkánská spiritualita je v první řadě spiritualitou evangelia. Učí nás životu ve STOPÁCH KRISTOVÝCH (1. lekce). PODLE EVANGELIA (2. lekce), Z EUCHARISTICKÉHO CHLEBA (3. lekce).

ŽIVOT VE STOPÁCH KRISTOVÝCH

Chudáček z Assisi měl jen jednu starost a úlohu: Následovat Krista. S těmito slovy se setkáváme v jeho řeči a spisech stále znova a jsou hlavním heslem jeho ideálu. Ve škole sv. Františka vydáme se ve stopách Kristových.

I. Co se stalo s Františkem

1. Kristovo volání jej obrátilo

a) Zvláštní chování mladíka z dobré rodiny

Mladý František byl synem z bohaté kupecké rodiny, která byla "prakticky katolická". Při slavnostech svých přátel byl v popředí; jeho podmanivá bytost a stále plný měsíc učinily z něho nepopíratelného vůdce mládeže. Jednoho dne se začalo proslýchat, že si hraje na zedníka a opravuje starou kapli. Brzy ho potkávají na ulici, kde s miskou v ruce si vyžebrává jídlo.

Cítili, že z jeho zanedbaného zevnějšku, který byl následkem kajících skutků zchátralý, vyzařuje dosud nepoznané nadšení. Po prvních obdobích výsměchu přece jen mnohé zaměstnává otázka: "Co se to jen s Františkem stalo?"

b) Setkal se s Kristem

Začalo to ve Spoletu, ve snu. Jakýsi hlas se ho otázel, zda není lepší následovat Pána spíš než sluhu. "Pane, co chceš, abych učinil?" "Vrať se domů" - odpověděl hlas - "tam ti bude zjeveno, co máš činit a pochopíš smysl tohoto zjevení." Brzy vzal na sebe tajemný hlas, tvář. Jednoho dne, kdy byl v myšlenkách úplně ponořen v Boha, ukázal se mu Ježíš v nejdojemnějším zjevení lásky, v nahotě, ponížení a bolestech ukřižování. Kristus se obrátil na Františka s požadavkem, který kdysi kladl na své učedníky: "Chceš-li být mým učedníkem, zapři sebe, vezmi svůj kříž na sebe a následuj mne." (Bonaventura, Legenda Maior 5).

Později následovalo druhé zjevení. František klečel na modlitbách v kostele sv. Damiána před namalovaným dřevěným křížem. A tu se mu dostalo nezvyklého osvětlení a cítil se docela jinak, než když do kostela vstoupil. Za tohoto stavu k němu promluvil obraz ukřižovaného, oslovil ho jménem a pravil:

"Františku, jdi a obnov můj dům, který jak vidíš, se rozpadá". František se při těch slovech chvěl úžasem a byl jakoby u vytržení. Připravoval se uposlechnout, a cele se zaměřit na tento úkol. (2 Celano 10)

c) Kristus úplně změnil jeho život

Tato setkání s Kristem Františka úplně změnila. Jeho vystupování a chování jevílo se následkem toho tak cizí, že se jeho současníci ptali, zda se nezbláznil. Nepochopili nic z toho všeho, neboť nevěděli, že se mu Kristus zjevil a s ním mluvil. Co se tedy událo v životě Františkově po těchto zjeveních?

Zážitek ve Spoletu Františkem otřásl: jeho dosavadní život se mu zdál bezcenný a absurdní. Oplakává své hříchy. Začíná v něm proudit jiný život, život zcela soustředěný na Boha. Navenek se to projevuje takto: Klesá zájem o obchod, stále méně je přitahován k bláznivým výstřelkům veselosti, ale zato tím více do osamělé jeskyně a do kaplí, aby se tam modlil a rozjímal. Ukazuje stále více lásky k chudým - František uposlechl hlasu a Pán ho vede po nové cestě. Po druhém zjevení, když se mu Kristus zjevil v podobě ukřižovaného, dostalo se Františkovi síly dokonaleji se zřít sebe. Co se mu nejvíce protivilo, co se mu zdálo hořkým, proměnilo se ve sladkost pro duši a tělo. Od té doby navštěvuje častěji malomocné, vyhýbá se svým dřívějším kamarádům, nechce již nic mít s jejich bouřlivými oslavami, ale chce co nejlépe následovat Krista.

Po zjevení ukřižovaného v kostele sv. Damiána dokončuje svůj rozchod s minulostí. Kristus mu dává sílu, aby se zřekl otcovského dědictví a začal život v naprosté chudobě. V budoucnosti klade František do popředí hodnoty, kolem kterých chodil dosud nevšímavě. Jeho život se úplně změnil. Kristus se stal jeho středem. Nový směr vede vzhůru.

2. Pohled na Krista Františka rozplameňuje v lásce

Kristova zjevení v době jeho obrácení mají velkou důležitost. Odhalují tajemství, hnací sílu jeho spirituality: lásku.

a) František je raněn láskou

Celano píše, že zjevení ukřižovaného na Františka zapůsobilo mohutným dojmem: "... Celou svou bytostí prožíval změnu, která se s ním stala. Protože sám pro tuto změnu nenalézal slov, sluší také nám, abychom mlčeli. Od tohoto dne byla jeho svatá duše jakoby raněna a spolutrpěla s Ukřižovaným. Snad smíme mít zbožně zato, že se od té

doby vtiskují v jeho duši, i když ještě ne jeho tělu, znamení jeho utrpení". (Celano 10). Tento citát nás přivádí blíže k pochopení toho co se stalo. František uviděl ukřižovaného a již nemohl svůj pohled odtrhnout od kříže. Toto zjevení ho pronásleduje ve všem a všude. Co viděl není jen obraz, který mu připomínal Krista. Je to sám Ukřižovaný. To Františkem otřásl. Kristus již není pro něho abstrakcí, tématem z katechismu, slovem z nějakého kázání. Je to někdo Živý, Ukřižovaný z lásky, Františka již nic jiného nemohlo zadržet, na tuto lásku musel odpovědět láskou. Často pronáší pravidlo svého života:

"Lásku toho, který nás tak miloval, musíme pokud možno splácet stejnou láskou" (2 Cel. 196). Tato láska je srdcem jeho ideálu. Kristus ho ranil láskou, František ho chce do důsledku napodobovat.

b) Chce kráčet ve šlépějích svého Pána

František je realista. Pro svého Pána se nemůže spokojit pouhým nadšením srdce. Milovat Krista znamená pro něho: Chodit za ním krok za krokem v denním životě, napodobovat ho, mít ho za normu svého života, cítit a myslet jako Ježíš, jednat jako On.

"Bratři, pozorujeme všichni dobrého pastýře, který podstoupil utrpení kříže, aby zachránil své ovce. Ovce Páně ho následovaly v utrpení a pronásledování, v hladu a žízni, v nemoci a v pokušení a ve všem ostatním a dostaly za to všechno od Pána věčný život. Proto je velkou hanbou pro nás, Boží služebníky, že svatí vykonali velké činy a my chceme získat čest a slávu jen tím, že o nich vypravujeme a kážeme." (Napomenutí 6.)

"Duch těla chce a touží velmi, aby mohl mluvit, ale málo touží po skutcích a nehledá zbožnost a vnitřní radost a svatost, nýbrž chce a hledí dosíci takovou nábožnost a svatost, aby ji viděli lidé. (1. řehole 17)

Nechce tedy kopírovat Krista svým zevnějškem. Chtěl by uvolnit a rozvinout síly lásky, které křesť vložil do duše. Vidíme to ještě zřetelněji z modlitby, kterou se obracel k Pánu před přijetím stigmat: "Pane Ježíši, před svou smrtí prosím Tě o dvě milosti, předně, abych pocítil tolik bolesti, které jsi ty můj dobrotivý Ježíši musel vytrpět, kolik možno. Za druhé, abych ve svém srdci pociťoval, jak jen možno, nezměrnou lásku, již ty, Syn Boží hoříš a která tě přiměla trpět dobrovolně tolik strastí za nás ubohé hříšníky."

3. František se stává druhým Kristem

Tato osobní a vytrvalá snaha žít ve spásném řádu víry, naděje a lásky proměňovala jej stále více v Krista.

a) *Žil stále v Ježíšově přítomnosti*

Pro něho je Ježíš Mistrem a Pánem, František je jeho vazalem, vždy připraveným plnit jeho vůli, následovat každý jeho pokyn. Tak se vyvíjí mezi Františkem a Kristem život obdivuhodné důvěrnosti. Svědčí o tom jeho životopisci: "Ježíše, a to ukřižovaného, stále v podivuhodné lásce nosil v srdci" (1 Cel. 115)

"Skutečně, František měl vždy v paměti Kristovu tvář, tvář Muže bolesti. (2 Celano 85)

b) *Stále více se podobal Ježíši*

Celano nám také líčí výsledek tohoto úsilí a spolupráce s milostí Boží. "František úplně umřel světu, ale Kristus v něm stále plněji žil. Radosti světa mu byly křížem, protože ve svém srdci nosil hluboce kříž Kristův." (2 Cel. 211). Ježíšem se stále zaměstnával, Ježíše ustavičně nosil v srdci, Ježíše měl v ústech, Ježíše v uších, Ježíše v očích, Ježíše v rukou i v ostatních údech (1 Cel. 115). Bylo by možno shrnout výstižnějším způsobem toto přetvoření celé bytosti jeho duše i těla v Ježíše Krista? František dosáhl svého ideálu: Být druhým Kristem. Můžeme se divit, že sám Bůh vtiskl pečeť pravosti tomuto přetvoření, když mu udělil milost stigmat. Na Alverně se mu zjevil ukřižovaný Kristus v podobě planoucího Serafa. Zapaluje v něm touhu dát se spálit touto láskou a František se takto modlí:

"Pane, prosím tě, nechť pálicí a přece občerstvující moc tvé lásky odpoutá mé smysly od všeho, co je pod nebem, abych umřel z lásky ke tvé lásce, který jsi ses ponížil a zemřel z lásky k mojí lásce." Potom zjevení zmizelo. Zanechalo v jeho nitru plamennou výheň a v jeho tělo se vryla stejně podivuhodná znamení: V tom okamžiku byly skutečně na jeho rukou a nohou viditelné stopy po hřebech, jak je právě viděl na ukřižovaném." (Bonaventura, Leg. Maior 13)

II. Světský františkán hledá Kristovy stopy

Tato podobnost sv. Františka s Kristem týká se i jeho žáků. Škola Chudáčka Božího nám ukládá tyto úkoly:

1) **Zaměřit svůj život na Krista**

"Řehole a život světských františkánů jest zachovávat evangelium našeho Pána Ježíše Krista po příkladu sv. Františka Assiského, který

učinil Krista oduševňujícím středem svého života vzhledem k Bohu i k lidem." (Řehole 4)

Kristus tedy musí být středem, osou, kolem níž se otáčí celý terciářův život. Nesmíme kolem Krista jen tak přecházet a spěchat. Potřebujeme:

a) *Vědomí vnitřní chudoby*

Je třeba poznat a uznávat svou ničotu, svou duchovní ubohost. Bez Ježíše křesťan není nic a nic nezmůže. Žijeme z Ježíšova milosrdenství.

b) *Skutečnou lásku k Ukřižovanému*

Skrze Ducha sv. je do nás vlita tato láska. Vzbuzujeme často při své modlitbě úkony lásky! Vždyť František vyslovuje svou lásku v modlitbě. Kolik je v ní obdivu. Nenachází dost slov, aby Pánu vyjádřil svůj obdiv: "Nic jiného nežádejme, nic jiného si nepřejme, v ničem jiném nenacházejme zalíbení a potěšení, než ve svém Stvořiteli, Vykupiteli a Spasiteli, jediném pravém Bohu, který je plností dobra, všechno dobro, celé dobro, pravé a nejvyšší dobro, který jediný je dobrý, milostivý a dobrotivý, laskavý a milý, který jediný je svatý, spravedlivý, pravdivý a věrný, který jediný je dobrotivý, bez hříchu a čistý, od něhož a v němž je celé odpuštění, všechna milost, celá sláva pro všechny kající, všechny spravedlivé a všechny blažené, kteří se radují v nebi." (1. řehole 23) Z této lásky chce také Ježíše lépe poznávat a proto čte evangelium (viz následující lekce).

2. **Napodobovat Ježíše**

Svatý František by nedůvěřoval pouhému věchýtku slámy, který jen čas od času vzplane. "Nebyl hluchým posluchačem evangelia, ale co slyšel, pečlivě zachovával v paměti a usiloval doslova vše plnit." (1 Cel. 22)

Jak my máme ve všedním životě chodit ve šlépějích Ježíšových?

"Světští františkáni ať hledají v bratřích, v Písmu sv., v církvi a v liturgických úkonech živou a působící Kristovu osobnost. Víra sv. Františka, který dal napsat slova:

"Na tomto světě vidím svýma očima z Nejvyššího Božího Syna jen jeho nejsvětější Tělo a Krev",

ať je pro ně inspirací a cestou jejich eucharistického života." (Řehole 5)

a) *Žijme ze svátostí*

Dříve než budeme moci jednat jak Kristus, musíme být s ním spojeni,

musíme být v Něm. Svátostný život volá po následování Krista. Bez sjednocení s Kristem bychom jej mohli jen vnějškově nepřirozeně kopírovat.

b) *Jednejme podle Ježíšova smýšlení*

Zvykněme si žít v Ježíšově přítomnosti. Stále znovu se ptejte sami sebe: Co by Kristus dělal na mém místě?

Doporučení: Četba Jan 10, 1 - 18, Cel. 115

Rozhodnutí: Umocnit v sobě svátostné spojení s Kristem a mít jeho smýšlení v denním životě (i v rodině). Důležitým prostředkem jak následovat Františka je rozjímání. Nemějme strach, že ztrácíme čas, když se snažíme představit si Krista, rozjímat jeho jednání a řeči. Tato duchovní snaha nám může pomoci dosáhnout láskyplného kontaktu s ním.

2. lekce

ŽIVOT PODLE EVANGELIA

Rozhodnutí následovat Krista uskutečňuje František tím, že stále hledá v evangeliu radu. Abychom mohli chodit v Kristových šlépějích, musíme i my otvírat evangelium, neboť zde zanechal Kristus otisky svých kroků.

I. Sv. František a evangelium

1. Vidí v evangeliu přítomného Krista

Nikdy neoddělujte Krista od evangelia. Pro něho byl Kristus z evangelia přítomností. Když byl nemocen, "dával si předčítat evangelium, které toho dne bylo předčítáno při mši sv." Říkal: "Když nemohu být přítomen mši, klaním se Tělu Páně očima ducha při své modlitbě stejně, jako bych se klaněl, kdybych na něho patřil při mši." (Zrcadlo dokonalosti 87)

a) *V evangeliu poznává Krista*

Evangelium mu odhaluje lidskou tvář "Pána veškerého majestátu". Denně lační po účasti na Ježíšově životě a proto stále znovu otvírá evangelium. Zde se dovídá, jak se Slovo Boží narodilo v chudobě jesliček, jak Kristus procházel města a vesnice a hlásal radostnou zvěst, jak probděl celé noci v samotě, jak umíral v bolestech na kříži, a že na

velikonoční ráno vstal z mrtvých. Aby lépe pochopil smysl svatých slov a znovu mohl osobně prožít Ježíšův život, "promýšlí" František evangelium "svými rukama". Znovu si přehrává betlémskou scénu v Greccio, celé noci tráví o samotě v horách, prochází světem, aby hlásal Krista, protrpí Kalvarii na hoře Alverně a před svou smrtí napodobuje poslední večeři. Evangelní zprávy ho tak přenášejí zdáli do blízkého prožívání. Poněvadž miluje Ježíše, chtěl by se s ním co nejčastěji setkávat v jeho svaté knize. Poněvadž tuto knihu čte stále znova a znova a často jí naslouchá, zná ji nazpaměť. Vše co četl nebo slyšel, "pečlivě zachovával v paměti". (1 Cel. 22) "Co jednou pochopil, nesmazatelně vepsal do svého srdce. Knihy mu nahrazovala jeho paměť." (2 Cel. 105)

Jednomu bratrovi, který mu v době nemoci chtěl přečíst něco z Písma, řekl: "Bratře, je dobře číst Písmo, je dobré hledat v nich Pána, našeho Boha; už jsem si však zapamatoval tolik z Písma, že mi to k rozjímání a uvažování úplně stačí. Víc nepotřebuji: Zním dobře Krista chudého a ukřižovaného." (Cel 105)

Co čte, o tom rozjímá srdcem, spojeným se srdcem Ježíšovým. "Ve stálém rozjímání obnovoval si vzpomínku na jeho slova a v bystrých úvahách přemítal o jeho činech." (1 Cel. 84)

"Když nějaké slovo vyžadovalo jeho pozornost, stále o něm přemítal. (Bonav. Leg. Maior 11)

Evangelické texty mu byly pravou stravou, kterou neustále ve svém srdci osvěžuje, znovu o ní přemítá a vychutnává. V Greccio "libozvučným hlasem zpívá evangelium. Jeho hlas, jeho silný hlas, jeho něžný hlas, jeho jasný hlas, jeho libozvučný hlas zve všechny k nejvyšší chvále. Pak shromážděnému lidu káže o narození chudého Krále a blahořečí městečku Betlému. Často, když chce vyslovit jméno Ježíš nebo "Děťátko betlémské", olizoval si rty jazykem, jako by chtěl ještě názorněji ukázat sladkost toho jména." (1 Cel. 86) Nechal se omámit vůní evangelia a říká, že slovo Páně šíří jemnou vůni (List věřícím).

b) *V evangeliu se učí poznávat Kristovu vůni*

Pán je v evangeliu přítomen a František právě tam hledá radu ve svých nejrozmanitějších situacích a problémech. "Když na jeden svátek apoštola byl přítomen mši svaté, četlo se místo, kde Kristus rozesílá své učedníky kázat a naznačuje jim evangelní způsob života: Bez zlata, stříbra nebo peněz v měšci, jen jeden oblek, bez cestovního zavazadla, bez bot a hole. František slyší, rozumí a vleává si do paměti ta slova, a pak tento milovník chudoby volá v nevýslovné radosti: To je to, po čem toužím a oč se budu snažit z celého srdce."

Bernard z Quintavalle táže se Františka, co má dělat, aby změnil svůj život. František odpovídá: "Musíme se utéci o radu k Bohu." Časně ráno vešli proto do chrámu sv. Mikuláše a začali se modlit. Pak František třikrát otevřel evangelium - ke cti Nejsvětější Trojice, a prosil Boha aby potvrdil svaté rozhodnutí Bernardovo trojím svědectvím." (tamtéž)

Na sklonku svého života "prosil naléhavě aby mu při prvním otevření knihy bylo ukázáno, co má nejlépe činit ... a povstal od knihy v duchu pokory a se zkroušeným srdcem, poznamenal se svatým křížem, vzal knihu z oltáře a otevřel ji v posvátné bázni. Stalo se, že při otevření knihy narazil nejdříve na utrpení našeho Pána Ježíše Krista a to tam, kde se oznamovalo jeho hořké umučení. Aby vyloučil každou pochybnost, že je to náhoda, otevřel knihu podruhé a potřetí a vždy našel tutéž nebo podobnou větu." (1 Cel. 92 - 93)

c) *Proto ctí evangelium*

Poněvadž Kristus zjevuje v evangeliu svou přítomnost, chce František, aby byla tato kniha zahrnována stejnou úctou jako nejsvětější Eucharistie. "Napomínám všechny své bratry a posiluji je v Kristu, aby, najdou-li kdekoliv napsané slovo Boží, zacházeli s ním co nejuctivěji, pokud to záleží na nich, sbírali je a ukládali, najdou-li je na nedůstojných místech nebo někde pohozené, a tak na něm ctili Pána, který je mluvil." (List kapitule 4).

"Prosím Vás naléhavěji, než kdybych prosil sám sebe, abyste, pokud to bude vhodné a budete vidět, že to může přinést užitek, pokorně prosili duchovní, aby nejsvětější Tělo a Krev našeho Pána Ježíše Krista i napsaná jeho svatá jména a slova, která toto tělo svátostně zpřítomňují, měli nade vše v úctě." (List kustodů)

Stejnou úctu projevoval také kněžím, poněvadž slouží mši sv., proměňují chléb a hlásají evangelium. "A buďme všichni pevně přesvědčeni, že nikdo nemůže být spasen jinak než skrze svatá slova Páně, která duchovní vyslovují a hlásají a skrze krev našeho Pána Ježíše Krista, nad kterou oni mají moc. A jen oni sami smějí tuto službu vykonávat a nikdo jiný." (List křesťanům 6) "A máme si vážit a prokazovat čest teologům a těm, kdo nám slouží nejsvětějšími slovy Božími, protože nám dávají ducha a život." (Odkaz 3)

Jde však ještě dále a pro evangelium váží si všeho, co je napsáno. Když někdo, ať už na ulici, v domě nebo na zemi, našel něco napsaného, zdvihl to s úctou a položil na nějaké svaté místo, nebo důstojné místo z obavy totiž, aby tam nebylo napsáno jméno Páně, nebo něco, do se vztahuje na Boha. Když se ho jeden bratr tázal, proč sbírá

také spisy pohanů a takové, v nichž jméno Páně jistě není, řekl: "Můj synu, vždyť v nich jsou písmena, z nichž se může přeslavné jméno Pána, našeho Boha složit. A to dobré, co je v jejich spisech, nepatří ani pohanům, ani jiným lidem, nýbrž jen Bohu, kterému náleží každé dobro. A co je neméně podivné, dal-li psát několik řádek jako pozdrav nebo napomenutí, nikdy nedovolil, aby bylo některé písmeno vyškrtuto, i když bylo zbytečné nebo nesprávné." (1 Cel. 82) Prostota a logika tohoto muže nás zahanbují.

2. **Evangelium se stává jeho životním pravidlem**

a) *"Podroboval se ve všem evangeliu."*

(Bonav. Leg. Mai. 5)

František chce vše, co čte nebo slyší, proměnit v čin. Jeho nejvyšším úsilím, nejvznešenějším přáním, a hlavním životním pravidlem bylo: Ve všem a za všech okolností zachovávat sv. evangelium, se vši bdělostí a celou touhou svého ducha a s celým zápallem svého srdce snažit se dokonale následovat učení našeho Pána Ježíše Krista a chodit v jeho šlépějích." (1 Cel. 84)

Často zdůrazňuje, že nutno plnit evangelium do písmene, to znamená brát evangelní předpisy a rady tak, jak je Pán dal, ne tak jak je lidská moudrost rozřezuje.

b) *"Jeho řehole je utvořena z evangelních drobtů"*

(2 Cel. 209)

František napsal pro své bratry tři řehole. Jen poslední dvě se nám dochovaly; víme však, že všechny tři pocházejí ze stejného pramene, z evangelia.

Původní řehole: "Když blažený František viděl, že Pán Bůh takřka denně rozmnožuje počet bratří, napsal pro sebe a své současné i budoucí bratry životní pravidla, řeholi, a použil k tomu hlavně slova sv. evangelia, protože jedině o jeho dokonalé zachování s touhou usiloval. Připojil jen pár jiných předpisů, které byly nezbytné pro zbožný způsob života." (1 Cel. 32)

Druhá řehole: "Toto je život ... Řehole a život těchto bratří jest: Žít v poslušnosti, v čistotě a bez vlastnictví a následovat učení a život našeho Pána Ježíše Krista" (2 Řeh. 1)

Třetí řehole - schválená papežskou bulou: "Řehole a život Menších bratří jest: Zachovávat sv. evangelium našeho Pána Ježíše Krista životem

v poslušnosti bez vlastnictví a v čistotě." (Potvrzená řehole 1)
Žák sv. Františka tedy utváří svůj život podle evangelia.

c) *Vede ho Božské osvětlení*

Takové ideje nevstoupily do Františkovy hlavy náhodou. Je přesvědčen, že je obdržel od Boha. "Pán mu zjevil, že on a jeho bratři musí žít podle evangelního způsobu" (Zrc. dokon. 3)

"A když mu Pán zjevil, že on a jeho bratři musí žít podle evangelního způsobu, byla jeho duše tak čistá, že se rozhodl zachovávat je a zavázat se k tomu na všechny časy svého života." (Bon. Leg. Mai 2)

Proto byl tak neoblomný, když ho chtěli pohnout k tomu, aby přijal nějakou již existující řeholi. Cítíme ještě spodní tón vítězství, když ve své závěti píše: "Když mi pak dal Pán na starost bratry, nikdo mi neukazoval, co mám dělat, ale sám Nejvyšší mi sdělil, že mám žít podle sv. evangelia. I dal jsem to napsat stručně a prostě a pan papež mi to potvrdil." (Odkaz 4)

3. František - nový evangelista

Tyto objevy si nemohl František nechat pro sebe. Je přesvědčen, že byly dány pro celý svět.

a) *Šíří evangelium kázáním a svými listy*

"Byl skutečně poslán Bohem, aby zvěstoval evangelium." (Bonav. Leg. Mai 12).

"Celý svět zúrodnil Kristovu radostnou zvěstí a často v jediném dni prošel pěti místy nebo městy a všude hlásal radostné poselství o Božím království." (1. Cel. 97). Svým učením jasně dokázal, že všechna moudrost světa je jen pošetilost, a v krátké době změnil pod Kristovým vedením "pošetilost" svého kázání lidská srdce na citlivá pro pravou Boží moudrost. Jako nový evangelista vyléval v této poslední době jakoby rajské proudy, zbožnou vláhu evangelia na celý svět a skutky zvěstoval cestu Božího Syna a učení pravdy." (1 Cel. 89:)

"Šel do Maroka hlásat evangelium sultánovi Miramoli a jeho národu. Když procházel těmi nejrůznějšími krajinami, hlásal ohnivě evangelium." (Bon Leg. Mai 12)

Nestačilo mu pouze kázání. Sáhl také k metodě traktátů, které nechával rozmnožit a všude rozdávat. "Protože jsem služebníkem všech, mám povinnost sloužit všemi slovy svého Pána plnými vůně. Proto, když

jsem uvážil v duchu, že pro nemoc a tělesnou slabost nemohu přijít ke každému osobně, rozhodl jsem se připomenout vám tímto listem jako svým poslem slova našeho Pána Ježíše Krista, který je Slovo Otce a slovo Ducha sv., která jsou "duch a život". (Úvod listu křesťanům)

b) *Zvěstuje evangelium svým evangelním životem*

"Posluchače vzdělával svým příkladem jako svými slovy." Jako muž zcela utvářený podle vzoru evangelia nemusil mnohdy ani otevřít ústa, stačilo, když ho lidé potkali. "Boží služebník má být svým svatým životem plamenem, aby světlem dobrého příkladu a jasnou mluvou svého života zraňoval všechny bezbožné ve svědomí." (1. Cel. 97; 2 Cel. 103)

II. Světský františkán ve škole evangelia

Jestliže "řehole a život světských františkánů jest zachovávat evangelium našeho Pána Ježíše Krista po příkladu sv. Františka" (řehole 4), pak naším programem je evangelium. Je tedy třeba evangelium:

1. znát
2. žít
3. šířit

1. Znat

To je to první, co od nás František očekává. Musíme evangelium pravidelně číst a rozjímat. František nás vede k tomu, abychom to dělali pokorně, ne z nadutosti a z touhy po sbeuplatnění, abychom dělali dojem svou sečtělostí a vzdělaností. Cílem četby Písma sv. má být nalézt Krista, život, svou lásku k Němu, osobně k Němu přilnout.

2. Žít

Nemáme číst evangelium roztěkaně a zvědavě, ale s pevnou vůlí proměňovat je v činy. Věříme-li v Krista a milujeme-li ho, vidíme pravdu v každém Kristově slově a bereme je vážně a snažíme se je plnit.

Evangelium pak prokvasí, pronikne všechny oblasti našeho života. Tedy bychom si měli pročistit naši řeholi od 10. do 19. Velmi krásně vyjadřuje ideál našeho života: "Světští františkáni se mají často oddávat četbě evangelia, z evangelia přecházet k životu a ze života k evangeliu. (4)

3. Šířit

Takový život samozřejmě září a uplatňuje se často jako jediná možnost dosáhnout druhé a příznivě je ovlivnit. "Jediným srozumitelným evangeliem pro naše současníky je náš život." (Kardinál Suenen)

Doporučení: Četba - 1 Jan 1, 1 - 4; 1 Cel. 92 - 93

Rozhodnutí: Denně věnovat četbě a rozjímání určitý čas. Kristus se chce s námi setkávat a každý den nás duchovně vydatně živit.

3. lekce

ŽIVOT Z EUCHARISTICKÉHO CHLEBA

Již jsme poukázali na Františkův smysl pro skutečnost; Kristus není pro něho bezkrevným pojmem, jen nějakou historickou postavou, ale také někým skutečně živým. Evangelium nevypravuje jen minulé události, ale podává slova živého Krista, který si i dnes činí nárok na lidské srdce. Jeho služba, láska a napodobení Krista byly jen proto tak živé, tak silné, teple oduševňující, poněvadž čerpal z prvotního pramene života - z Eucharistie, která zde Krista opravdu zpřítomňuje.

I. Františkova víra v Eucharistii

Abychom co nejlépe pochopili žár jeho eucharistické víry, ať k nám mluví sám při vychutnávání jeho lahodných spisů.

1. Jeho víra ve skutečnou Kristovu přítomnost

Ve své Závěti vysvětluje, proč ctí kněze: "Na tomto světě totiž vidím svými očima z nejvyššího Syna jen jeho nejsvětější Tělo a Krev, které oni zpřítomňují a jen oni podávají druhým." (Odkaz 3)

V Eucharistii nachází vnímatelnou přítomnost Syna Božího, jeho Tělo a Krev. Nachází zde vznešenou osobu toho, o kterém rozjímá v evangeliu, který procházel Palestinou, žil v chudobě, odpouštěl hříšníkům, všude rozdával bohatství své lásky. Nachází toho, jemuž se zavázal, že ho bude následovat. Je tu skutečně, jako kdysi, mezi apoštoly: "Jako se ukázal svatým apoštolům ve skutečném těle, tak se nám dnes ukazuje ve svatém chlebě." (Napomenutí 1). Je to stejná osoba, skutečná a žijící, jen způsob přítomnosti je odlišný. Dnes, jako

kdysi, jen víra vede k poznání Božího Syna. "Když se na něj dívali (apoštolové), viděli jen jeho tělo, ale věřili, že je Pán a Bůh, protože na něj hleděli duchovním zrakem, tak i my, když vidíme tělesným zrakem chléb a víno, hledme a věřme, že je to jeho pravé a živé nejsvětější Tělo a Krev. (tamtéž)

Kristus tehdy přinesl spásu jen těm, kteří se k němu hlásili a milovali ho. Tak i dnes rozhodují vztahy víry a lásky ke Kristu přítomnému v Eucharistii a věčné spáse: "Proto jsou zavřeni všichni, kteří sice viděli Pána Ježíše Krista v jeho lidství, avšak neviděli ho a nevěřili v něj podle Ducha a Božství, že je to pravý Syn Boží. Právě tak jsou zavřeni i všichni ti, kteří sice vidí svatost Kristova těla, která je posvátně zpřítomňována v rukou kněze na oltáři skrze slovo Páně ve způsobě chleba a vína, kdo však nevidí a nevěří podle ducha a Božství, že je to opravdu nejsvětější Tělo a Krev našeho Pána Ježíše Krista, jak to dosvědčuje sám Nejvyšší, když říká: "Toto jest mé tělo, toto jest má krev nové smlouvy" a "kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný". (tamtéž) "Takovým způsobem je Pán neustále se svými věrnými, jak sám praví: Hle, já jsem s Vámi až do skonání tohoto věku." (tamtéž)

2. Františkova víra v působivou Kristovu přítomnost

Kristus skutečně přítomný v Eucharistii je pro Františka Kristem dnes žijícím a působícím. Ve svátosti oltářní se pokořuje: "Hle, denně se poníží, jako kdysi sestoupil z královského trůnu do života Panny Marie, denně k nám přichází v pokoře, denně sestupuje z Otcova lůna v rukou kněze na oltář. (tamtéž)

Přináší svou oběť: "Na oltáři uskutečňují kněží pravou oběť nejsvětějšího Těla a Krve. V těle a krvi Kristově bylo usmířeno vše, na nebi i na zemi." (List kapitule 1)

Duchovním píše: "Což nás nepohne k milující oddanosti, že On, dobrotivý Pán, sám se našima rukama podává a my se ho dotýkáme a denně jej svými ústy přijímáme? Nebo nevíme, že se dostaneme do jeho rukou?" (List duchovním)

II. Františkův eucharistický život

Ryzí eucharistická víra strhuje u Františka za sebou celý jeho život. Projevuje se:

1. v horoucí úctě
2. v denním slavení Eucharistie

1. V houroucí úctě

I protestantský dějepisec Sabatier nazývá Eucharistii "duší jeho zbožnosti". František nepovažuje eucharistický život za jednu ze svých pobožností, nýbrž za zbožnost. Také br. Leo, jeho důvěrný společník, mluví o této "hluboké úctě sv. Františka k Tělu Kristovu". (Zrc. dok. 113) "Z celého srdce a se zanícením uctíval svátost Těla Páně. Velmi obdivoval ponížující se blahosklonnost a shovívavou lásku." (2 Cel. 201) Musel dokonce vyjádřit zpěvem svůj obdiv, své klanění a svou chválu na Krista, který je přítomen mezi námi. Činil to rád ve francouzském jazyku, poněvadž takové uctivé písně znal z Francie. Často se rád modlil tuto modlitbu: "Klaníme se ti Pane Ježíši Kriste, tady i ve všech tvých kostelích na celém světě a děkujeme ti, poněvadž svým svatým křížem vykoupil jsi svět." (Odkaz 2) Zde bychom měli také pročíst dlouhý chvalozpěv, jímž ukončuje svou druhou řeholi. (Řehole 23)

2. V denním slavení Eucharistie

a) Františkova účast na mši svaté

"Toužil denně být přítomen mši svaté." (2 Cel. 201) Když mu v tom bránila nemoc, prosil nějakého kněze, aby mu sloužil mši v místnosti pro nemocné. (Zrc. Dok. 87) Když ani to nebylo možné, nechal si předčítat evangelium ze dne a tak se duchovně účastnil svaté oběti. Sám říká: "Když se nemohu zúčastnit, klaním se Tělu Páně v modlitbě, duchovníma očima."

b) Jeho živé spoluobětování

Františkovi nestačilo být na mši. Úplně vstupoval do oběti Kristovy. "Celý se přinášel jako oběť." (2 Cel. 201) "Často přijímal Tělo Páně s takovou oddaností a zbožností, že i druhé k oddanosti strhoval. (tamtéž) "Jeho duše pak byla jako v opojení a často upadal v extázi. (Bon. Leg. Mai 9, 2)

Zde se dotýkáme jádra jeho zbožnosti. František nepřihlížel mši jako nezáčastněný divák, jako bývá někdy člověk na koncertě. Nechal se vtáhnout v to drama, v němž Pán se poníží a obětuje z lásky. František

se stává z věřícího a žasnoucího diváka spoluobětujícím.

Mše a život se u něho vzájemně a plodně ovlivňují. Kristova oběť se stává planoucím středem jeho následování Krista. Tajemstvím Eucharistie lze vysvětlit jeho ohnivou lásku ke Kristu, jeho chudý, pokorný, umrtný život, jeho horlivost o duše. Vzájemné působení mše a života lze vyčíst ze slov, věnovaných bratřím v jednom listě: "Celé lidstvo ať se chvěje, celá země ať se třese, a nebe ať jásá, když na oltáři je v rukou kněze Kristus, Syn živého Boha. Jak podivuhodná velikost a udivující snižení. Jak vznešená pokora! Jak pokorná vznešenost, že Pán vesmíru, Bůh a Boží Syn se tak poníží, že se pro naši spásu ukrývá pod nepatrnou způsobou chleba! Bratři, vizte Boží pokoru a před ním si vylévejte srdce! Pokorně se proto skloňte a On vás povýší. Nic ze sebe si proto neopouštějte pro sebe, aby vás cele přijal, když se vám celý podává (List kap. 2)

Tak jako Kristus žije a působí v Eucharistii, tak je příkladem Menšímu bratru. Poněvadž cele se dává, musí se také Františkovi lidé dávat bez výhrady Kristu a svým bratřím. Poněvadž se Kristus pokořuje, musí se pokořovat i Františkův člověk. Jednou na konci pozemského putování přijme jej sám Kristus do domu svého Otce.

c) Františkova úcta ke všemu, co přichází do styku s tímto tajemstvím

Kostely, kalichy, plátna, vše, co vzdáleně nebo zblízka přichází do styku s Tělem Páně, musí být z úcty k tak velikému tajemství čisté. Když se setkal na svých cestách s nějakým zanedbaným kostelem, sahá sám po koštěti, čistí pokorně kostel a zdobí oltáře (Zrc. dok. 56 - 7)

Svatou Kláru a její sestry prosil, aby zhotovovaly oltářní plátna pro chudé kostely. Nejraději by poslal bratry s nádhernými ciborii do světa. Mohl jim dát alespoň formy na hostie, jimiž se chléb ztvárňoval do krásných a čistých tvarů. Víme již, jak ctil kněze, poněvadž proměňují Tělo Páně, přijímají je a rozdávají a "poněvadž v nich poznává Syna Božího". - Jednoho dne mu ukázali kněze, který vedl pohoršlivý život. I před ním padl na kolena, políbil mu ruku a prohlásil: "Nevím zda tyto ruce jsou skutečně špinavé; i kdyby byly, tak svátosti, které udělují, nikterak netrpí újmou na účinnosti a síle. Tyto ruce se dotýkaly Pána a z úcty k Pánu ctím jeho zástupce. Může snad být špatný pro sebe, pro mne je dobrý."

III. Jeho eucharistický apoštolát

1. Rád by přivedl všechny lidi k eucharistickému životu

Bartoloměj z Pisy, autor knihy "Liber conformitatum" píše, že tato svátost zaujala první místo v poučováním sv. Františka. "Bylo to oblíbené téma svatého Františka", píše i protestant Böhmer.

Jak jinak by mohl neustále hlásat a vyzdvihovat lásku, již hořelo jeho srdce? Poněvadž viděl, že jeho kázání se nemůže dostat ke všem lidem, psal životní programy, důkladné návody k eucharistickému životu. z osmi dopisů, které se nám zachovaly, pojednává pět o Eucharistii jako hlavním předmětu: 1. List všem věrným křesťanům, 2. Generální kapitule, 3. Duchovním, 4. Kustodům a 5. Vládcům lidu.

Měli bychom ta slova číst a rozjímat o nich, zvláště pokud jde o list všem věrným křesťanům, kde je první nástin terciářské řehole.

2. Žádá veřejný kult Eucharistie

List vládcům má zvláštní závaznost, poněvadž svědčí o horlivosti a smělosti Františkovy misionářské činnosti. Byl hluboce přesvědčen o tom, že Eucharistie stojí ve středu křesťanského života, a proto žádal, aby jí národy projevovaly veřejnou úctu, jak tomu již bylo ve Francii. Zapřisahal všechna knížata světa, aby dávala své síly do služeb eucharistického Krále a tuto úctu rozšiřovala u svých poddaných. Poněvadž ani v této záležitosti nemohl osobně navštívit všechny vládcy, neváhal zaslat list na jejich adresu a v něm úpěnlivě žádá o slyšení: "Proto naléhavě radím Vám, svým pánům, abyste odložili všechny starosti a neklidnou činnost a s láskou přijímali nejsvětější Tělo a nejsvětější Krev našeho Pána Ježíše Krista, když se slaví jeho svatá památka. A vzdávejte Pánu mezi lidem sobě svěřeným tu velkou čest, že bude každý večer heroldem nebo nějakým znamením ohlašováno, že všecken lid má vzdávat chválu a dík Bohu, všemohoucímu Pánu.

3. Ze svých žáků formuje misionáře Eucharistie

Neúnavně vštěpuje svým bratřím lásku a úctu k Tělu Páně, úctu ke kněžím a ke všemu, co souvisí s Eucharistií. Prosí je, aby všude, kam jen přijdou, šířili tento poměr.

Celano píše o sv. Kláře: "Jak veliká byla oddanost sv. Kláry k oltární svátosti, ukazují výsledky. V oné těžké nemoci, která ji upoutala na lůžko, nechala se posadit a přizpůsobenými polštáři udržovat zpříma. Tak seděla a zhotovovala cenná plátna. Z nich zhotovila přes padesát korporálů, uzavírala je do hedvábných či purpurových burs a určovala je různým kostelům v assiském okolí." (Cel. Klára 28) Žák sv. Františka zůstal v průběhu času věrným dědictví a odkazu Otce a dostalo se mu pocty v podobě mnohých eucharistických zázraků a hnutí. Vzpomeňme na eucharistický zázrak sv. Antonína Paduánského, na sv. Paschala Baylona, františkána, který je patronem eucharistických spolků a hnutí. Známy pater Martin z Kochemu, kapucín, už víc než před dvěma sty lety vychovával k aktivní účasti na mši. Od sv. Vavřince z Brindisi, církevního učitele známe mysticky prožité slovo "Mše svatá je mým nebem." Kapucín Josef z Fermo zavedl čtyřicetihodinovou pobožnost. Vzpomeňme také na sv. přijímání rodin, šířené eucharistickým hnutím. Z rodinného pokladu eucharistické zbožnosti by měli také čerpat terciáři.

IV. Eucharistie v terciářově životě

1. Jako František věrme v pravou a stále účinnou Kristovu přítomnost v Eucharistii

Je skutečně zde, obnovuje svou oběť, čeká na lidi, aby je sytil. Sv. farář Arský proměnil svou farnost eucharistickým kultem. Měl charismatické dary, jak svým farníkům vštípit přesvědčení o Kristově přítomnosti. Jednou opakoval v pětiminutovém kázání jen slova: "Je tady". A obsah této věty již posluchači nikdy nezapomněli.

2. Víra v Eucharistii má pronikat celý náš život

V naší nové řeholi stojí: "Ať se účastní svátostného života církve, zvláště eucharistie, ať se připojují k liturgické modlitbě podle jedné z forem, jak je církev předkládá. Tím obnovují tajemství Kristova života." (8)

Eucharistie je středem našeho serafického života. Její slavení, jak už samotné slovo Eucharistie vyjadřuje, je neustálý dík, dík Otci a nejvyšší forma Boží oslavy. Proto ve svaté Eucharistii vidíme pramen a nejvyšší vrchol svého života a modlitby, vroucnosti, ohně a zanícení. Je pro nás samozřejmostí účastnit se jí co nejčastěji. Kristus nás zve, abychom jedli

jeho Tělo a přetvářeli se v Ně!). Jak proměňuje chléb a víno ve své Tělo a Krev, tak chce i nás proměnit v druhého Krista. František odpovídal na Kristovu hlubokou pokoru a úžasnou lásku, kterou projevuje v této svátosti, velmí citlivě. Následujeme ho i my a snažme se zůstat malými a pokornými, abychom se s druhými mohli stýkat bratrštěji. Musíme s Kristem a našimi bratry tvořit "jeden chléb". Naprostá oddanost Kristu musí nás mít k velkodušnosti, abychom už nežili jen pro sebe, ale dali se zcela do služeb Kristových záměrů ke spáse světa. Jestliže mše a život se vzájemně ovlivňují, pak pracujeme nejjistěji na spáse světa, vždyť se účastníme Kristovy oběti. Eucharistie dává také vzpruhu a pomáhá žít v křesťanské čistotě. Úcta k tělu Kristovu nese sebou i úctu k tělu vlastnímu i jiných. Sv. přijímání posvěcuje duši i tělo.

Doporučení: Četba - Jan 6, 52 - 59; 2 Cel. 201

Rozhodnutí: Zintenzivnit svou úctu a lásku, svůj osobní vztah k eucharistickému tajemství.

Živá, úctyplná láska a víra nás musí prostupovat zvláště dnes, kdy tak úžasným převratem v církvi se může dotýkat Těla Páně i nekněz. V mnohých zemích se přijímá Tělo Páně na ruku, nejednou smíme odnést Tělo Páně nemocnému. Jak snadno bychom mohli zevšednět v úctě k Němu! Jak by nás naopak ten obnovený starokřesťanský vztah k Eucharistii měl naplňovat vděčností, když smíme našeho Pána nejen sami takto přijímat, ale také jiným podávat!

B. ŽIVOT CHUDOBY A SEBEZÁPORU

"Chtěl se ve všem zcela podobat Kristu, který visel na kříži - chudý, trpící, nahý." (Bonav. Leg. Mai. 14, 4)

"Pokud Syn Boží žil na zemi, nikdy se neodchýlil od svaté chudoby. Také sv. František šel ve šlépějích Kristových a pokud žil, nikdy se neodklonil od svaté chudoby, kterou si pro sebe a své bratry vyvolil. Neodklonil se od ní ani svým životem, ani učením." (Klára, odkaz 10)

"Jako poutníci a cizinci na tomto světě, kteří slouží Bohu v chudobě a pokoře, ať s důvěrou chodí po almužně. Nesluší se, aby se za to styděli, neboť i Pán se pro nás stal chudým na tomto světě." (Řehole 1 řádu)

Ve škole sv. Františka se učíme:

Životu v Kristově chudobě (4. lekce)

Lásce k ukřižovanému Kristu (5. lekce)

4. lekce

ŽIVOT V KRISTOVĚ CHUDOBĚ

Od počátku svého obrácení je František silně přitahován k chudobě. Ta je jeho prvním náboženským ziskem na cestě nového života. U Krista se učil chudobě a v evangeliu ji objevoval jako svůj nový způsob života.

I. Objev chudoby

1. Bernardone - bohatý kupecký syn

Jeho rodiče byli zámožnými měšťany. V otcově obchodě byl František vlídným, sympatickým obchodníkem, ale peníze, které snadno získal, také snadno zase vydával. (Srv. 1 Cel. 2)

Velkoryse rozdával almužny, avšak převážně vydával peníze na lehkomyšlné účely. Jeho bohatí a shovívaví rodiče mu dovolovali všechny jeho pošetilosti a bláznivé nápady. František byl dítětem, kterému se plnila všechna přání.

2. Neuspokojen a prázdný

Právě s tímto obchodníkem a tímto mladíkem zahleděným do sebe a svého bohatství, měl Bůh zvláštní úmysl; povolává ho k velkému úkolu. Aby ho však přivedl tam, kde ho chtěl mít, začal ho odpoutávat od jeho snů. František onemocní a po této nemoci nemá již radost z přírody, kterou tolik miloval. Nový sen nadchne jeho srdce: Válečná sláva! Ale ve Spoletu ho Bůh zadrží: Hlad po slávě a cti se mu najednou zhnusí. Znovu hledá zapomenutí v užívání, slavnostech a písních, ale jeho srdce již při tom není.

3. Zamilován do "nevěsty"

Tak Bůh způsobil prázdnost v jeho srdci a současně ji vyplnil novým snem, přibývajícím zájmem o chudobu. Ten vnuká Františkovi nové nápady. Roste jeho láska k chudým, svou výzbroj daruje chudému vojákovi; jednoho večera vidí ve snu jakýsi palác a okouzující nevěstu. Odcestuje do Říma a činí první pokusy v roli žebráka. Stále více poznává ve svém snu o nevěstě chudobu, obdivuhodnou, pohrdanou Kristovu nevěstu.

4. Skoncování s minulostí

Teď dostávají události spád. Svým chováním se František stále více odcizuje svým spoluobčanům, dráždí otce k odporu. On však je pevně rozhodnut nechat se vést pouze Bohem. Proto se zříká otcovského dědictví a pak začíná svůj pravý život chudoby, žebráka.

5. Získán

Kristus nyní vyplňuje prázdnotu, vzniklou v jeho nitru. Osvobozuje jeho duši, která byla v zajetí sebe a bohatství. Odškodňuje ho přebohatě a za vše, čeho se zřekl, mu dává:

a) *Bezprostřední víru v Boha Otce*

Vzpomeňme si na slova, která pronese, když se zřekl otcovského dědictví: "Nyní mohu opravdu říkat: Otče náš, jenž jsi na nebesích." Jako blesk projelo to jeho celou bytostí. Náhlé osvětlení mu dává zakusit, že jedině platné bohatství je v tom, že nic nemá. Tím bohatstvím je jistota: mám v nebi pečlivého Otce. Bez jakéhokoliv lidského zabezpečení jde s písní na rtech do nejistého života a ani pobudové, kteří jej hodili do jámy plné sněhu, nejsou s to umlčet jeho jásavou píseň. Nyní se může modlit lépe než jindy modlitbu, kterou naučil Ježíš lidi: Otče náš ... Nyní chápe radostné Ježíšovo poselství: Bůh se stará o lidi více, než o polní lilie a nebeské ptactvo. František se může ukrýt do Boží náruče, jako se nechal v Assisi obejmout biskupem Buidonem.

b) *Živé poznání chudého a ukřižovaného Krista*

Dokonalé zřeknutí a volba chudoby dávají mu vystoupit na nový stupeň poznání Ježíše. Teď, kdy je sám chudý, vidí František lépe, kdo je onen chudý a ukřižovaný, který k němu promluvil ve sv. Damiánu. Tento Ježíš je osobou, živou bytostí, která si skutečně zvolila chudobu a zároveň je Pánem veškeré velebnosti. Již si neumí představit křesťanský život bez podobnosti s tímto chudým, ukřižovaným Kristem. Chce být chudý, "neboť i Pán se pro nás stal chudým na tomto světě." (2. Řehole 6) Tato pravda ovládne celý jeho život.

II. Dobrodružství chudoby

František chce pro sebe a své úplnou chudobu navenek i vnitřně; chudobu pro bratry, chudobu plnou radosti.

1. Úplná chudoba

a) *Navenek*

Odmítá vlastnění, užívání peněz a nejráději by se jich ani nedotýkal. Má správnou obavu před statky, pro které by člověk mohl zapomenout na Boha. Když se chtějí někteří stát bratry, radí se s evangeliem a žádá od nich, aby všechno opustili. Bratři musí žít z ruční práce a "Když za práci nedostaneme mzdu, obrátíme se k stolu Páně a budeme prosit o almužnu dům od domu." (Odkaz 5)

"Bratři ať nepřijímají nic do vlastnictví, ani dům, ani obydlí, ani žádnou věc. Jako poutníci žít na tomto světě." (2. řehole 6)

b) *Vnitřně*

František chce být "Chudáčkem". Pocit vlastní nepatrnosti a vlastní ubohosti před Bohem a lidmi se u něho stále prohlubuje. Celé noci se modlí: "Můj Bůh, mé všechno" nebo "Kdo jsi ty, Pane a Bože, Nejvyšší a Největší, a kdo jsem já, ubohý červ, tvůj nehodný sluha?" - "Věřím, že jsem ten největší hříšník na světě," řekl bratru Pacifikovi. Čím více jde kupředu, tím více si je vědom velikého milosrdenství, jaké mu Pán až dosud prokázal, a tím více se cítí závislý na milosti, kterou mu může dát pouze On. Proto opakuje radu "vše vrátit Bohu." Vypovídá neúprosný boj každé ješitnosti pro sebe i své, chce mít poslední místo mezi lidmi. Odtud jméno "Menší" a "Malý", jak sebe i své bratry nazývá.

2. Chudoba pro bratry

Ve slově "poverello" - "Malý chudý" je obsažena také známka bratrskosti. František volí poslední místo jen proto, aby se dal do služeb všech. Proto je pokorný a něžný právě k těm nejubožejším. Říkal: "Myslím, že Nejvyšší z dobrodinců by mi přičítal za krádež to, kdybych nedal svoje tomu, kdo toho více potřebuje než já." (Bonav. Leg. Mai. 8)

Kdo chce vstoupit do jeho bratrského společenství, musí se zbavit všeho ve prospěch chudých.

3. Radostná chudoba

Čím více se zdokonaluje, tím je svobodnější a zcela k dispozici Pánu. Nic už ho nepoutá. V pozornosti vůči chudobě září jako někdo, kdo objevil poklad: "Chudoba je skrytý poklad na poli, o němž evangelium

říká: "Abychom jej mohli koupit, musíme všechno prodat. Co se nedá prodat, musí být považováno za nic v porovnání k tomuto pokladu." (Bonav. Leg. Mai. 7)

Chudobě dává nejvznešenější a nejněžnější jména: nevěsta, matka, paní, svatá chudoba. Přeje si, aby jeho bratři si byli vědomi vznešenosti chudoby. "V tom je vznešenost svrchované chudoby, že vás, moje nejmilejší bratry, učinila dědici a vládci nebeského království. O věci vás ochudila, zato ctnostmi obohatila." (2. řehole 6) Chudoba je královskou ctností při následování Krista. Vede jistě a radostně do domu Otcova.

III. CHUDOBA SVĚTSKÝCH FRANTIŠKÁNŮ

František měl jedinečné povolání. Nebyl vázán rodinou, společností, veřejným životem. Proto světský františkán nemůže jednoduše kopírovat jeho činy. Musí se spíše pít po duchu, který oduševňoval jeho počínání a podle tohoto ducha žít chudobou, která odpovídá jeho životnímu stavu a světským závazkům.

1. Musí být přesvědčen o nutnosti chudoby

Bez ní není možno následovat Krista, žít v duchu evangelia. Žádný křesťan nesmí přehlížet Kristova slova: "Blahoslavení chudí ... Děti moje, jak je těžké pro bohatce vejít do Božího království." (Mt 10, 21) Bez chudoby není možný dětský postoj před Bohem Otcem (srv. Lk 12, 16 / 21; Mt 6, 25 - 34)

Bez chudoby nemůže být člověk zcela při Božím díle, poněvadž je otrokem sebe samého a svých statků. "Hleďte nejprve království Boží!" (Mt 6, 33) Chudoba osvobozuje.

Bez chudoby nemůže mít křesťan zcela bratrský vztah ke svým bližním. Chudoba je bratrským postojem, poněvadž nás staví po bok malých a otvírá nás pro druhé.

2. Musí se učit být chudým

a) *Duch chudoby znamená:*

Před Bohem - být si stále více vědom velikosti Boží a dobroty, své vlastní ubohosti a stálé potřeby vykoupení. Z toho vyroste pevná pokora a úplná odevzdanost do rukou nebeského Otce.

Před sebou - soustavně bojovat proti samolibému "JÁ", které chce mít ve všem pravdu a usiluje o splnění rozmarných přání.

Před lidmi - ochota sloužit.

Vzhledem k hmotným statkům - Od majetných lidí duch chudoby žádá považovat bohatství za břemeno, ale používat je přiměřeně k svému stavu. Užívat svých statků podle příkázání lásky (Bůh dává jednomu více, aby se mohl dělit).

Od nemajetných lidí vyžaduje chudoba přijímat dobrovolně postavení, které je činí podobnějšími Kristu a přivádí snadněji do nebe. Snažit se dosáhnout takového příjmu, aby mohli vést lidsky důstojný život.

b) *Nová řehole ukazuje nejprve na Krista a jeho Matku a pak vybízí k správnému duchu v časných záležitostech*

Světští františkáni "až jsou si vědomi, že podle evangelia jsou jen správci statků, které dostali pro Boží děti." (11)

V následujícím dvanáctém odstavci jsou nazýváni "svědkové budoucích dober" s výzvou o čistotu srdce, která přináší svobodu lásce služící Bohu a bratřím. (i další odstavce vedou terciáře k lidské vzájemnosti a k tomu, "aby budovali bratrštější a evangeliu věrnější svět," viz 13 - 17)

Doporučení: Četba Lk 6, 20 - 26; 1 Cel 22

Rozhodnutí: Odpoutat se od věcí, na kterých lpím a neprosazovat svoje mínění za každou cenu.

"Jak malý je peníz a přece nám může zakrýti slunce!" (Joerensen, Svatý oheň)

5. lekce

LÁSKA K UKŘIŽOVANÉMU KRISTU

Nemůžeme pochopit Františka, aniž bychom mluvili o kříži. "Všechny tužby a touhy - ať na veřejnosti nebo v samotě - směřoval Boží muž na kříž." (Cel. Kniha o divech)

I. Svatý František a kříž

1. Události

a) *Kříž u svatého Damiána*

S jeho důležitostí jsme se již setkali. Příhoda před křížem u sv.

Damiána vtiskla duchovnímu životu Františkovi zvláštní ráz. To, co se stalo u sv. Damiána, má v sobě jakoby v zárodku již stigmata alvernská. "Od prvních dob, kdy začal Ukřižovanému rytířsky sloužit, zářila v něm různá tajemství kříže. Když se totiž na počátku svého obrácení rozhodl dát vale rozkošim tohoto světa, oslovil ho v modlitbě Kristus z kříže, a z úst Vykupitele na kříži slyšel slova ... Od té doby měl utrpení Páně stále na paměti. Po obrácení se jeho duše začala rozplývat, když milovaný mluvil. - Což neoblékl také v nejužším napojení na kříž kající roucho, které má tvar kříže? Ač se toto roucho shodovalo s předsevzetím světce o nejvyšší chudobě, ještě silněji než chudobu vyjadřovalo tajemství kříže; neboť jako duch vnitřně oblékl ukřižovaného Pána, chtěl, aby ho obléklo navenek i tělo. V tomto znamení potřel Bůh zlé moci v povětrí, v něm mělo i Boží vojsko Pánu rytířsky sloužit." (Cel. Kniha zázraků 2)

b)

Zdálo se, jakoby František měl vždy před očima Vykupitelovo utrpení a mohl proto stěží udržet své slzy a vzdechy. Sestavil také oficiem o Utrpení, které se modlila zvláště sv. Klára. František oplakává Kristovo utrpení, poněvadž miluje ukřižovaného Pána. (Viz 2 Cel. 127)

c)

Vyhledával pro modlitbu ta nejdivočejší místa, poněvadž mu i horské rozsedliny a divokost krajiny zvěstovaly Kristovo utrpení; tak Carcery, Fonte Colombo, Alverna.

d)

Z lásky k Ukřižovanému trýzní své tělo a na konci svého života vydává "bratru oslovi" toto svědectví. "Musím mému tělu dosvědčit, že ve všem poslouchalo a v ničem se nešetřilo, naopak, bez meškání plnilo všechny mé příkazy. Nebálo se námah, nevyhýbalo se těžkostem, když šlo o poslušnost duši. Já i moje tělo jsme byli zajedno v tom, že jsme bez rozporů sloužili Kristu Pánu." (2 Cel. 211)

e)

Když František oslepl a trpěl hroznými bolestmi na celém těle, navrhl mu jeden bratr, že mu přečte úryvek z evangelia. Na to František odpověděl: "Moji milí bratři, žádná kniha mne netěší tak, jako vzpomínka na utrpení mého Vykupitele; tady nalézám trvalý předmět svých rozjímání. A kdybych žil staletí, nepotřeboval bych jiné četby."

f)

Stává se živou kopií Ukřižovaného. "Svou vytrvalostí v kříži si zasloužil povznést se až mezi nejvznešenější duchy. Stále totiž visel na kříži, neuhýbal žádné námaze a žádné bolesti, jen aby na sobě vždy dokonale plnil vůli Boží." (1 Cel. 115) O svátku sv. Kříže se odvážil modlit tuto modlitbu: "Pane Ježíši Kriste, prosím tě o dvě milosti než zemřu. První, abych ve své duši a na svém těle pociťoval pokud možno bolest, kterou jsi ty, můj Pán, vytrpěl během svého hořkého umučení. Druhou, abych pokud možno ve svém srdci pociťoval tu nejkrásnější lásku, již jsi byl naplněn ty, Syn Boží, a která tě přiměla k tomu, že jsi dobrovolně vytrpěl hrozná muka za nás, ubohé hříšníky."

Kristus vyplnil jeho přání a vtiskl do jeho rukou, nohou a boku své rány. Tak se stal František podobný Ukřižovanému Kristu, tak s ním visel na kříži.

2. Význam těchto událostí

Ukřižovaný Kristus uchvátil celou Františkovu bytost. Tady se setkáváme s tajemstvím utrpení a se základním zákonem křesťanského povolání.

a) *Tajemství utrpení*

Pro čistě lidskou představu zůstává utrpení nepochopitelné. Je nevyhnutelným následkem hříchu. Hřích vnáší nepořádek do Božího řádu, člověka vnitřně rozpolcuje, pobuřuje ho proti sobě a může i v přírodě způsobit katastrofy. Avšak toto utrpení neodstraňuje hřích. Utrpení jen tehdy vykupuje, je-li přijato a protrpěno s láskou. Sám ze sebe není však člověk schopen tak milovat. Jen dokonalý Syn Boží, který neměl nic společného s hříchem, mohl překlenout tuto propast a proměnit utrpení svých bratří v lásku. Tím spíše bylo potřeba takové lásky, již byl schopen jen Bůh, k přijetí tolika utrpení. Tuto nekonečnou dobrotu Boží poznal náhle František; zapůsobila naň do té míry, že se s Kristem pověsil na Kříž. V zajetí lásky trpícího Pána šel za božským pozváním, které vybízí všechny lidi, aby trpěli s ním. František dokonale pochopil Boží rozhodnutí připodobnit se v lidské podobě hříšníkům a vnitřně rozpolceným a byl otřesen smrtí, kterou Bůh vzal na sebe na kříži pro lidské utrpení a bídu. František nás chce učít uznávat v utrpení Boží prozřetelnost, která nás chce spojit s vykupitelskou bolestí Kristovou.

b) *Podobnost s Kristem*

Kristus jde první po této cestě pro všechny křesťany. "Kristus musel tak trpět, aby vešel do své slávy." (Lk 26, 30) "Žák není nad učitele." (Mt 10, 24) Po tom, co Kristus zemřel na kříži, není jiné cesty k Otci než cesta křížová. Není jiné možnosti než podobnost s Kristem ukřižovaným a zmrtvýchvstalým. Touto cestou spásy František prošel. Vyjadřuje to též ve slavném rozhovoru o dokonalé radosti: A proto slyš závěr, bratře Lve, je nade všechny věci milostí a dary Ducha sv., které Kristus uděluje svým přátelům, přemáhati sebe samého a ochotně pro Kristovu lásku snášeti bolesti, křivdy, potupu, nepohodlí, protože ve všech jiných Božích darech se nemůžeme honositi, poněvadž nejsou naše, nýbrž od Boha. Proto praví apoštol: "Co máš, co bys neměl od Boha? A jestli-že jsi to dostal od něho, proč se tím chlubíš, jako bys to měl od sebe? Ale v kříži, soužení a protivenství můžeme se honositi, protože je naše, toto praví apoštol: Nechci se chlubit, leč v kříži našeho Pána Ježíše Krista ... (Kvítky kap. 7) Tento text nejlépe vysvětluje lásku sv. Františka k Ukřižovanému a jeho vůli se mu připodobnit. Přijetím utrpení a smrti Kristus nám lidem také umožňuje, abychom své utrpení učinili hodnotným a plodným. Otvírá východisko našemu utrpení. Utrpení už nevede do slepé uličky, utrpení se může proměňovat v lásku. Musí však být přijato tak svobodně a dobrovolně, jak je vzal na sebe Kristus. Když se František dobrovolně dělil o kříž s Kristem, stal se tím nejužším spolupracovníkem na díle Vykupitele světa.

II. Světý františkán a kříž

1. Jest možná láska ke kříži?

Napodobování Františkovy lásky ke kříži zdá se na první pohled nemožné. Nejedná se však o to, napodobovat vnější způsob jednání sv. Františka. Musíme se snažit o jeho ducha, jenž je Kristovým duchem. Život nám poskytne dostatek příležitostí, neboť utrpení je skutečností, které nikdo nemůže uniknout. František nás chce učít vidět v něm prostředek spojení s vykupitelským Kristovým křížem.

2. Jak získat tohoto ducha?

a) *Láskou k ukřižovanému Kristu*

Rozjímání o utrpení Páně, o jeho lásce a jeho dobročinnosti se musí

stát naším denním chlebem. Nenaučíme se stejně trpět, když vidíme, jak trpěl Kristus? Příležitostí k tomu je mnoho: Mše, na kterou jsme denně zváni, dává nám znovu prožívat události na Kalvarii, křížová cesta, tato františkánská pobožnost, obraz kříže, s kterým se tak často setkáváme na našich cestách a v našich domácnostech, pozdravujeme jej modlitbou sv. Františka: "Klaníme se ti ..., " úcta k pěti ranám Kristovým, zpytování svědomí a svátost smíření, chvíle kdy si uvědomujeme své hříchy a nutnost pokání ...

b) *Živou vírou v tajemství kříže*

Aby nás vyléčil z hříchu, zvolil Bůh křížovou cestu. Nemá smyslu nad tím rozumovat. Přenechme se jednoduše spásné cestě Boží, věnujme Bohu plnou důvěru a svůj souhlas jeho plánům, prosme o rozmnožení víry.

c) *Přijímáním utrpení*

Denní námahy všedního života pomáhají k růstu obětavosti. Naučme se nebát zkoušek, které Bůh na nás a naše drahé dopouští. Nenechme se zlomit fyzickým nebo morálním utrpením. Nesme je velkomyslně a snažme se vidět v tom pozvání Mistra, abychom se spojili s jeho křížem. Nová řehole říká o světských františkánech: "Ať se spojují s výkupnou poslušností Ježíše, který vložil svou vůli do Otcových rukou, ať věrně plní své vlastní povinnosti v různých životních okolnostech. Nechť následují Krista chudého a ukřižovaného a vyznávají ho i v obtížích a pronásledováních. (10)

d) *Radostným utrpením*

Pro Františka je to dokonalá radost. My k tomu dospějeme, když budeme místo reptání za každou námahu Pánu děkovat. Měli bychom s tím začít u malých starostí. Utrpení se tak stane milostí, možností dokazovat Bohu svou lásku a spolupracovat na spáse lidí. Náš řád je řádem kajícím.

Doporučení: Četba NK 15, 21 - 28, 1 Cel. 94 - 95

Rozhodnutí: Rozjímejme často o umučení Páně a z lásky k Ukřižovanému dovedme si něco odříci.

C. ŽIVOT S CÍRKVÍ

"Doporučím náboženský život bratří svaté římské církvi ... Aby synové uznávali dobrodiní své matky a aby vždy ve vsí duchovní úctě šli v jejich úctyhodných šlépějích. Pod její ochranou nedojde v řádu k žádnému politováníhodnému vývoji ... Naše svatá Matka bude sama ve svaté horlivosti dbát o čest naší chudoby, nedovolí, aby se kdy ztratilo naše vyznání k pokoře a naše píseň na poslušnost ... Udrží v nás pevné svazky lásky a pokoje a postihne těžkými tresty původce rozbroje. Pod jejím dohledem bude vzkvétat svaté a důsledné zachovávání evangelia ..." (Zrcadlo dokonalosti 78).

František chce pro bratry kardinála Protektora, "abychom po všechny časy poddání a podřízení církvi svaté vytrvali v katolické víře a zachovali chudobu, pokoru a svaté evangelium našeho Pána Ježíše Krista, jak jsme to pevně slíbili." (2. řehole 12)

Škola sv. Františka nás vede v bratrské společenství, do svaté církve, abychom v ní nacházeli příznivé prostředí pro rozvíjení evangelního ideálu Kristovy lásky, chudoby, bliženské lásky a apoštolát. Zamysleme se tedy nad třemi tématy. Jsou to: LÁSKA K CÍRKVI (6. lekce), BRATRSKÉ SPOLEČENSTVÍ (7. lekce), VÝDÁVÁNÍ SVĚDECTVÍ (8. lekce).

6. lekce

LÁSKA K CÍRKVI

Slavný protestantský dějepisec Sabatier píše: "Velikou originalitou svatého Františka bylo jeho katolické smýšlení ... Církve byla jeho duchovním domovem a on zřejmě pochopil, že každý pokrok v duchovním životě je poznamenán jejím vlivem. Věděl, že jde kupředu, věděl však také, že církve na něho čeká na každé zatáčce, aby mu dodávala touhu, sílu, ale i program pro další postup. Více než kdo jiný cítil se František synem této jedinečné výchovy, Synem, ne otrokem. Ona jednala, on jednal a jeho celé počínání bylo v určitém smyslu výsledkem této spolupráce ... Ještě jednou, bylo by absurdní dělat z Františka revolucionáře nebo bezděčného protestanta. Ale bylo by stejně nepravdivé vidět v tomto muži jen čisté, jednoduché echo autority nebo člověka, který se zřekl svého vlastního svědomí."

Láska k církvi je skutečně charakteristickým znakem sv. Františka a jeho spirituality.

I. František poměr k církvi

1. Nalezení církve

Řekněme vlastně znovunalezení, neboť František vstoupil mezi pravdy, které již od dětství znal, ale vstoupil do nich novým způsobem. Poněvadž poznal Boha jako Otce a Krista jako svého velkého bratra, objevuje také církve jako velkou rodinu.

a) Jeho povolání je církevní

František teprve pohnutě poznával plný smysl Kristova volání z kříže u sv. Damiána: "Jdi, obnov mou ecclesii" (latinsky ecclesia znamená kostel i církve). Při práci na kapli dochází stále k jasnějšímu přesvědčení, že ho Bůh volá do služby církve. Když ho chce otec předvolat před veřejný soud, dokonce odmítne civilní soudní podesty a přeje si za soudce assiského biskupa. Odkládá svoje občanské šaty a schovává se do záhybů biskupova pláště. Toto gesto je symbolem jeho podřízenosti církvi. Pochopil, že církve je to pravé místo pro rozvoj jeho povolání.

b) Založení jeho řádu je církevní

Když k němu přicházelo stále víc bratří, aby s ním společně žili, začal František starostlivě uvažovat, jak jejich setbu uchovávat a jak by jako jedna rodina všem mohli prospívat ...

Pojďme k svaté římské církvi, naší Matce, rozhodl se: sdělme papeži to, co Pán s námi koná, abychom plnili jeho vůli a v souhlase s jeho příkazy pokračovali v započatém." (2 Cel. 23,3. Leg. druhů 12, 46)

František si je vědom své slabosti a nedostatku zkušeností a proto se utíká k církvi. Jeho prostota, jeho duch podřízenosti vítězí nad rozvahou římských prelátů.

2. Žije v církvi, pro církve

Františkovi nebylo možno žít jen tak na okraji církve jak tomu bylo v jeho době. Pro něho znamená církve papeže a římskou kurii, biskupy, kněze, křesťanský lid.

a) Papež a římská kurie

Kdo by mohl spočítat projevy úcty, oddanosti a lásky, jaké prokazoval "panu papeži"? K němu se obrací ve svých těžkostech. V jednom období

řádové krize prožívá František pravé drama. Je přesvědčen, že je povolán od samého Boha. Tu přichází církev a prosí ho, aby mírnil svůj ideál a učinil jej životaschopným. Je to těžká zkouška a vnitřní boj. Ale on nikdy neztrácí víru v církev a lásku k papeži. Naopak. Z bázně, že by mohl být příliš na obtíž Otci křesťanstva, prosí ho, aby určil kardinála, který by se v jeho jménu ujal řádových záležitostí. Do řehole vkládá zvláštní kapitolu, že řád bude mít vždy kardinála - ochránce a karatele, který mu bude pomáhat v tom, aby zůstal zcela podřízen církvi.

b) Biskupové

Již jsme se zmínili o Františkově přátelství s biskupem Guidonem z Assisi. František ví, za co vše mu vděčí. "Od počátku mého obrácení vkládal Pán slova do úst biskupa z Assisi, kterými mě radil a posiloval v Boží službě, a když uvažuji o vysoké důstojnosti církevních představitelů, chci milovat nejen biskupy, ctít je a považovat za své představené, ale totéž chci dělat i vůči nejméně bohatým kněžím." (Leg. Ant. 15)

Biskupové znamenali pro Františka církev. Nikdy nechce kázat nějaké diecézi bez dovolení místního biskupa. "Jednou přišlo několik jeho bratrů aby mu předložili své stížnosti: Otče, nevidíš, že biskupové nám mnohdy nedovolí kázat a že někdy musíme čekat na jednom místě několik dní než můžeme hlásat slovo Boží? Bylo by prospěšné pro spásu duší vymoci v tomto ohledu privilegium od pana papeže. - František jim odpověděl: Vy, Menší bratři, nedbáte na vůli Boží a nenecháváte mne obracet svět, jak se líbí Pánu. Chci nejprve získat preláty pokorou a úctou. Když uvidí náš svatý život a naši pokornou uctivost k jejich osobě, budou vás sami od sebe prosit, abyste kázali a obraceli lid. Tak budete lehčeji vést věřící, svými radami než privilegii, která by vás mohla učinit pyšnými." (Leg. Ant. 115)

"Bůh nás povolal, abychom udržovali víru a pomáhali kléru a představeným římské církve." (Leg. Ant. 15)

Vzpomeňme si také na scénu před biskupem z Immoly. František se nedívá na církev jako na něco duchového, něco neviditelného. Církev je pro něho táž, která je vedena biskupy.

c) Kněží

Nedostatek svatosti u kléru Františkovy doby zčásti vysvětluje ducha odporu proti kněžstvu, jak se projevuje v jiných reformních hnutích. František píše o kněžích: "Budu mít k nim a ke všem ostatním úctu, budu je mít rád a prokazovat jim čest jako svým pánům. A nebudu se starat o jejich hříchy, protože oni jsou mémi pány a jejich prostřednictvím

poznávám Božího Syna ... i kdyby mne pronásledovali, budu se na ně obracet." (Odkaz 3) "... všem kněžím prokazoval náležitou úctu. Neboť se sám chystal přijmout apoštolské poslání, byl cele proniknut katolickou vírou a vždy pln úcty k Božím služebníkům a k Boží službě." (2 Cel. 8) Jeho postoj ke kněžím se dá shrnout do slov: Víra, láska, úcta, pomoc.

d) Křesťanský lid

"František hlásal jednotu a víru v římské církvi. Neboť se snažil, aby se udržovala víra svaté římské církve, aby byla v úctě a aby se podle ní žilo. Neboť jen v ní je spása a záchrana pro všechny." (1 Cel. 62) Je zcela zaměřen ke službě křesťanského lidu. Cítí se zodpovědným za všechny - poněvadž nemůže všude jít, píše všem věřícím list, aby jim připomenul velikost jejich povolání jako dětí Boha a církve. Začátek zní: "Všem zbožně žijícím křesťanům, duchovním i laikům, mužům i ženám, všem kteří bydlí po celém světě, vzkazuje bratr František, váš služebník a poddaný, uctívou poslušnost, pravý pokoj z nebe a upřímnou lásku v Pánu. Protože jsem služebníkem všech, mám povinnost sloužit všem slovy svého Pána plnými vůně." Jeho silnou touhou bylo vidět všechny lidi spojené v jednu velkou rodinu: "Prosíme všechny, kdo chtějí ve svaté katolické a apoštolské církvi sloužit Bohu našemu Pánu a duchovní všech stupňů, kněze, jáhny, podjáhny, akolyty, exortisty, lektory, ostiáře a všechny duchovní, všechny řeholníky a řeholnice, všechny děti, chlapce, dívky, chudé a nuzné, krále a knížata, řemeslníky, rolníky, služebníky a pány, všechny panny, svobodné i manžele, laiky, muže i ženy, všechno nedospělé a dospívající. Vytvrvejme všichni společně v pravé víře a v pokání, neboť jinak nemůže nikdo být spasen." (1. řehole 23)

II. František - muž církve

1. Co byl

Uvedené citáty nám ukazují Františkovu naprostou podřízenost církvi. Je smělym reformátorem bez bludů, revolucionářem bez strhujících plánů na převrat, tím více oddaný církvi, čím jasněji odhaluje její nedostatky, tím pokornější a diskrétnější, čím směleji vystupuje. Tak zůstal Chudáček z Assisi silný ve víře, lásce a úctě k církvi. Zůstává v tom vzorem pro všechny doby, ačkoliv sám pod těžkopádností a opatrnou moudrostí své matky, svaté římské církve mnoho vytrpěl.

2. Mohlo to být i jinak

Křesťanství třináctého století bylo vnitřně těžce nemocné a ze všech stran se zvedala hnutí obnovy. Čas je poznamenal silnou touhou po čistotě a svatosti. Katarští, Albigenští, chudí Humiliáti, Valdenští, ti všichni byli zpočátku, řekli bychom, zbožní. Nemysleli na nic jiného, než následovat příkladu Krista a apoštolů. Také oni si vyvolili pokání, chudobu, pokoru, lásku a pokoj. Také oni chodili bosí a žebrali. Také oni hlásali návrat k evangelnímu životu. A čím se stali? Tvrdošíjnými a pyšnými bludaři, fanatickými svůdci, kteří pod zdáním obnovy světa vedli svět do chaosu. Proč? Chyběla jim víra, láska a pokora a proto nezvládli pohoršení církve. Konečně se vzbouřili proti papeži, biskupům, kněžím a křesťanskému lidu.

František se mohl stát tím co oni, zakladatelem sekty, mohutným kritikem církve, zvláště v oné kritické době, kdy byl dramaticky napadán. Zůstal však milujícím synem církve.

3. Proč tomu tak bylo?

Je to záležitost hluboké víry. V papeži, biskupech, kněžích a věřících vidí František Krista. Z tak jasného nadpřirozeného hlediska dostává se nevědomky s úžasné katolickým smýšlením k pravdě. Poznal v církvi jediný prostředek, Bohem vyvolený prostředek, jak se k němu dostat. Viděl v ní tajemné tělo Kristovo. Pokládal by to za tragický nesmysl odloučit se od živého těla pod záminkou, že je tak bude moci lépe léčit. Co se stane s větví, která je ulomena od stromu, co s údem, který je odříznut od těla? Také ten, kdo se odlučuje od těla církve, je odsouzen k zetlení a stane se tak nakažlivou zkázu pro druhé. Jak potom mluvit o uzdravování, obnově, budování? K církvi chová František stejnou lásku jako ke Kristu. Jmenuje ji svou matkou. Celý jeho život svědčí o této dětiné přichylnosti k církvi. Stejným dojmem působí jeho spisy: "Bratr František slibuje poslušnosti a úctu panu papeži Honoriovi a jeho právoplatným nástupcům stejně jako římské církvi." (2. řehole 12)

Hlavní starostí jeho života bylo být v živém spojení s církvi, myslet jako ona, věřit, modlit se, žít, jednat s ní, Sentire cum Ecclesia. Poněvadž František pochopil tajemství církve, stal se přívodním potrubím, jímž tekl život také k ostatním. Znovu obnovil církev, jak to od něho žádal Kristus u sv. Damiána. Církev ze své strany zase přijala víru tohoto světce a na jeho službu odpověděla. Dopřála mu podpory, vedla ho prozíravě a

moudře. Učinila jeho počínání plodným. Zasloužil si tak čestný titul: Vir catholicus - muž zcela katolický.

III. Světský františkán v církvi

1. Požadavek řehole

Papež Lev XIII. praví: "Duch sv. Františka je vynikajícím způsobem křesťanský duch a hodí se podivuhodně pro všechny doby a všude." (Auspicato 13) V nové řeholi máme několik míst, hovořících o vztahu k církvi. Tak čteme: "Světští františkáni ať hledají v bratřích, v Písmu sv. a v církvi a v liturgických úkonech žijou a působivou Kristovu osobnost." (5)

"Svatým Františkem inspirování a spolu s ním povolání k obnově církve ať důsledně usilují o život v plném společenství s papežem, biskupy a kněžím a s důvěrou ať podporují otevřený a apoštolsky účinný dialog." (6)

"Místní bratrské společenství ... má být výsadním místem pro rozvíjení citění s církvi." (22)

2. Jak tyto požadavky realizovat?

a) *Postojem víry*

"Věřím ve svatou, katolickou církev ...", vyznáváme v Kředu. Církev je tajemství, Kristovo tajemství po věky, tajemství Krista, který vede všechny lidi k jednotě svého tajemného Těla, papež, biskupové, kněží a věřící tvoří jednu velikou rodinu, Boží lid. Proto se musíme nejdříve modlit o milost, abychom v této víře zůstali věrni a vyvozovali z ní důsledky pro denní život.

b) *Postojem lásky*

1) *Životem v církvi*

S největší oddaností mají milovat a ctít svatou římskou církev. Vše co se týká církve, týká se osobně nás. V dobrém i zlém musíme se cítit solidární se svými bratry a sestrami na celém světě.

2) *Životem z církve*

Církev je učitelkou pravdy a života. Terciář si má vytvářet svůj úsudek podle církevního učení (Encykliky, kázání ...), znalost víry prohlubovat četbou a studiem.

3) Životem pro církev

Papež Pius XII. volal: "V kostele sv. Damiána slyšel seraf. Otec hlas Ukřižovaného, který ho vybídl, aby obnovil jeho dům, kterému hrozilo zřícení. Hájit církev, podporovat církev - to byla palčivá starost sv. Františka z Assisi. Buďte milovaní synové, hodni svého otce a učitele. Chcete jimi být? Tedy k dílu také vy, milovaní synové. Ježíš k vám volá ústy svého, i když nehodného nástupce. Pospěšte sem všichni. Pomozte světu. Podepřete církev. (Řeč 1. 7. 1956)

Je třeba žít pro církev ve farnosti a nabízet ochotně své služby (viz řehole 13, 14, 15, 17)

Doporučení: Četba Mat. 16, 13 - 19, 2 Cel. 16 - 17

Rozhodnutí: Církev - život není abstrakce. Je to v první řadě farnost, tj. její kněží a věřící a vlastně i naše rodina. Vyvodme praktické důsledky z lásky, poslušnosti a úcty.

7. lekce

BRATRSKÉ SPOLEČENSTVÍ

Církev je veliké společenství Božích dětí. Podle evangelia je v Boží rodině možný jen jeden vztah: Duch bratrství vůči všem lidem. František je mistrem takového ducha, vždyť ho vždycky nazýváme bratrem Františkem.

I. Život bratra Františka

1. Začátky

František již svou povahou je blahovolný, velkodušný, svým přátelům a chudým příjemný. Avšak setkání s Kristem proměnilo v něm tuto přirozenou povahu a povzneslo ji na vyšší stupeň - lásku. Políbením malomocného objevuje všeobecné bratrství lidí. V tomto vítězství projevuje se radost z dávání, v lásce, ve vnitřním smyslu každého bratrství. Tento první bratrský čin ho potom má k tomu, aby všude vyhledával nejobožejší a stal se jejich přítelem.

2. Utvoření bratrského společenství Menších bratří

Když mu Bůh poslal společníky, přijímá je jako dar od Otce (Odkaz).

Nikdy ho nenapadlo jiné jméno pro ně než "bratr" v protikladu k "Dominus - Pán", jak se nazývali mniši. Mluví o řeholi "bratří", chce "bratrské společenství":

"Založil jsem na věčné lásce rodinu "bratří". (Leg. Ant. 78). Tři druhové nám popisují, jak vypadalo toto bratrství: "Bratři se navzájem milovali tak něžnou láskou, prokazovali si službu s takovou pozorností, živil se navzájem tak obětavě, že tato bratrská láska byla přirovnána k lásce matky vůči jejímu jedinému synu. Tak horoucně hořela láska v jejich srdcích, že se jim snadno stalo, že nejen z lásky ke Kristu, ale i pro duchovní a tělesné blaho nasazovali svůj život. Jednoho dne např. potkali dva bratři cestou blázna, který po nich házel kamením. Tu se stavěl jeden z bratří před druhého, aby zabránil jeho zranění. Byl potom velmi šťasten, že byl zraněn místo něho. V případě potřeby byly přímo odhodláni zemřít jeden za druhého." (Leg. tří druhů 11)

3. Bratr všech lidí

Miloval především nešťastné, hříšníky. Přečtěme si vyprávění o třech lupičích. "Protože byl mezi pokornými nejpokornější, byl vůči všem lidem vlídný a vhodným způsobem se přizpůsoboval všem povahám. Mezi svatými byl ještě světější, mezi hříšníky jako jeden z nich."

4. Bratrský ke všemu tvorstvu

Bratrská láska nekončí u lidí; František se chce stát bratrem tvorů. Jeho bratrskost je všeobecná. Zdálo se, že se u něho projevovala rajska nevinnost, neboť se mu všechno tvorstvo podrobovalo přátelsky jako prvním lidem. (Kázání ptáčkům, vlk z Gubbia, ovečka, bratr sokol, zajíc na Trasimentském jezeře ...). Celý tento vztah k přírodě zaznívá z hymnu, ve sluneční písni.

II. Zdroje tohoto bratrského ducha

1. Objevil Boha jako svého Otce

Před assiským biskupem zřekl se bez výhrady všech lidských vztahů. A tu mu v tom okamžiku napadla skutečnost Boha jako Otce: "Od

nynějšíka budu říkat: Otče náš, jenž jsi na nebesích".

Bez těžkosti uznal také jako vůli Boží spojení lidí v jedné rodině. Poněvadž celé lidstvo vyšlo z rukou Boha Otce, je již vázáno rodinným poutem a může žít podle Boha jen v rodinném kruhu. Poněvadž celé lidstvo a vše pochází od Boha, nazýval své žáky a všechny lidi i hříšníky bratry: dával jméno bratr ohni, skřivánkovi, s každou bytostí jednal bratrsky, lidi, zvířata i věci tak nazýval.

2. Objevil Krista jako našeho bratra

S pochopením Božího otcovství poznává i Krista jako bratra: Ó, jak je ke cti, jak je svaté a vznešené mít v nebi Otce.

Ó, jak je svaté, jak je milé, příjemné, pokorné, pokojné, sladké, laskavé a nade vše žádoucí mít takového bratra, který dal svůj život za ovce a modlil se za nás k Otci: Otče svatý, zachovej je ve svém jménu, které jsi mi dal. (List věrným křesťanům 9)

František se učí milovat Krista jako svého staršího bratra. Proto se tolik snaží podobat se mu až do těch nejmenších jednotlivostí. V tom srdečném vztahu ke Kristu nachází další důvody a sílu k lásce ke všem tvorům, k lidem, poněvadž je Kristus vykoupil, k hříšníkům, neboť jim Kristus věnoval tu největší péči, chudým, pokorným, trpícím, neboť jim Kristus dával přednost. V nich všech vidí trpící údy Kristovy. Celano píše, že byl milejší k tvorům, kteří mu nějak připomínali Božího Syna (beránek, červ, oheň, voda ...)

3. Bratrského ducha objevil v evangeliu

Jeho láska k Otci, jeho přátelství s Kristem, jeho bratrství s lidmi nejsou náhodné nebo sentimentální, ale plodem stálého rozjímání evangelia. "Nebyl hluchým posluchačem evangelia, ale co slyšel, pečlivě zachovával v paměti a usiloval doslova vše plnit. (1 Cel. 22).

Evangelium je skutečně řeholí jeho života. Proto musel František být také zasažen jedinečným významem, který Kristus dává lásce. Je to poznávací znamení Kristových učedníků. "Po tom poznají všichni, že jste moji učedníci, budete-li se milovat navzájem ... (Jan 13,35). Podle ní budeme souzeni: "Měl jsem hlad ... (Mt 25/25) - je dokonce cílem všeho Kristova úsilí: "Otče, aby všichni jedno byli, jako ty ve mně a já v tobě" (Jan 17, 21).

III. Naše bratrství

1. Brát vážně základy bratrského života

Upevňujeme v sobě přesvědčení, že žijeme mezi bratry. Nejlépe je promýšlet tyto skutečnosti:

Bůh je naším Otcem -
Kristus je naším bratrem -
evangelium nás chce učinit bratry.

2. Žít řeholí

Je dobré si uvědomit, že ze tří kapitol řehole celá jedna kapitola je věnována podle titulu i obsahu životu v bratrském společenství. Vzhledem k tomu, že i předcházející odstavce (11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19) se týkají tohoto rysu bratrství, vlastně víc než polovina nové řehole se zabývá tímto charakteristickým znakem života světských františkánů. Měli bychom se tedy často zabývat řeholí jako normou našeho života a přijímat ji do svého nitra a smýšlení.

3. Uskutečňovat požadavky bratrského soužití

a) *"Být jedno srdce a jedna duše"*

Mám žít s každým v míru, vyhýbat se hádkám, usmířit se, chovat v úctě druhé, rád se s nimi stýkat, dát si námahu k poznání a porozumění jejich povah a životního prostředí, zájmů a problémů.

b) *Výměna dober*

I to vyžaduje skutečné společenství.

Duchovní dobra: Členové, kteří se dostanou do zvláštních obtíží, mohou o svých problémech jednat s radou v bratrském dialogu. (Řehole 23). Hledat duchovní posilu u někoho z bratří, sám druhým pomáhat porozuměním, radou, modlitbou - musí být mezi námi samozřejmostí.

Hmotná dobra: Na nezbytné výdaje bratrského společenství (všichni bratří a sestry podle svých možností (Řehole 25)). Samozřejmě, že vzájemná pomoc, poskytnutí služby, výpomoci se předpokládá. Pravá "láska je vynalézavá" (Kor. 13). Bratrský ráz vzájemných vztahů vyjádřil František slovy: "Kdekoliv bratři jsou nebo se setkají, ať se k sobě chovají

jako v rodině. Ať jeden druhému bez obav projeví své potřeby, neboť živi-li matka a miluje svého syna podle těla, tím víc má každý milovat svého bratra podle ducha." (2. řehole 6).

Doporučení: Četba - Jan 13,1 - 15, 2 Cel. 172

Rozhodnutí: Zamýšlet se nad odstavci řehole, týkajícími se bratrských vztahů. Budeme se snažit v tom duchu na bratry víc myslet, modlit se za ně, věnovat jim zvýšenou láskyplnou pozornost a pomáhat, jak nám to láska vnuká.

8. lekce

VDÁVÁNÍ SVĚDECTVÍ

František miluje lidi, všechny lidi, plnou bratrskou láskou. Pečuje o malomocné, chodí mezi nepatrné a chce žít jako oni. A to s touhou otevřít jejich srdce pro Boha. Ví, že největším darem jaký může Bůh dát lidem je víra, naděje a láska. Spaluje ho touha přivést lidi k Vykupiteli. Cítí tak hluboký soucit s hříšníky a s těmi, kteří žijí daleko od Boha, že jimi nepohrdá, nesoudí je, ale miluje je jako Kristus.

I. Františkovo apoštolské povolání

1. Počátek tohoto povolání

a) Sv. Damián

"Františku, obnov můj dům, řekl k němu Ježíš. Chápe tento úkol nejdříve doslovně a začne opravovat kapli sv. Damiána a později ještě další. Ale jedno je mu již jasné: Ví, že je povolán do služeb církve.

b) Objev evangelia

Přesnější náhled mu zprostředkovává jiná událost. Bylo to při mši svaté 24. února 1209 v kapli Porcinkule. Slyšel při mši sv. o vyslání učedníků k apoštolátu. Hluboce dojat prosil hned po bohoslužbě celebrujícího kněze, aby mu ono místo blíže vysvětlil. A jakmile se dověděl, že pravý následovník apoštolů nenosí zlato, stříbro, ani peněz, ani měšec, ani hůl s sebou nebere, ani nesmí mít sebou boty nebo plášť, ale odpoután od všeho pozemského má kázat království Boží a pokání, zaradoval se a pravil: To je to, co chci. To hledám, to se snažím z celého srdce dělat. (Felder, Ideály)

Dvě věci se mu objasnily: Musí hlásat evangelium a při tomto úkolu zůstat. Tak se stala Porcinkule domovem františkánského apoštolátu. Zde dostává všeobecné povolání k apoštolátu jasný směr, zde položil základ třem řádům, zde dostává velké odpustky, odtud se vydá se svými bratry na misie.

2. Rozvinutí jeho apoštolské činnosti

a) První misie

Pán přivádí Františkovi bratry. Jde s nimi do Říma, kde obdrží potvrzení své řehole. Papež dává i bratřím dovolení kázat lidu v krátkých napomenutích. Znovu se vypravují a zvěstují radostnou zvěst v Umbrii, v Marce Anconské a v Rietu.

b) Apoštol pokoje

Od samého začátku stojí jeho apoštolát ve znamení míru. Jeho kázání směřuje k tomu, aby zamezil svárům a znovu obnovil mír. Tak sjedná v Assisi mezi šlechtou a občany mír, smíří Assisi s Perugií a dosáhne smíru mezi biskupem a starostou assiským. Chce rovněž, aby i jeho bratři byli posly míru. Mají zdravit přáním pokoje. "Jděte, milovaní, po dvou do různých zemí světa a zvěstujte lidem poselství míru a pokání na očistění hříšců." (Cel. 29) Jako máte při hlásání na rtech pokoj, tak ho noste tím více ve svých srdcích. Ať nikdo skrze Vás není strháván k hněvu nebo pohoršení, spíše mají být všichni skrze vaši mírnost povzbuzováni k dobrotě a svornosti, neboť jsme povoláni k tomu, abychom se starali o raněné a sjednocovali rozdvojené. (Leg. tří druhů).

c) Rozeslání misionářů do dalekých zemí

Na generální kapitule r. 1217 a 1219 rozesílá své bratry za hranice: do Itálie, Francie, Španělska, Německa a potom také do Maroka. R. 1224 se vylodili první bratři v Anglii.

František sám se třikrát pokoušel jít k nevěřícím. Podařilo se mu to konečně r. 1219 a káže před sultánem Malek el Kamilem. Je přesvědčen, že je více křesťanské obracet Saracény než je pobíjet zbraněmi. Proto přemění vojenskou křížovou výpravu na misijní. Jeho láska nezná mezí. Není významné, že jako první se chopí misijného rozletu církev a přijímá do své řehole zvláštní kapitolu o misijích?

d) Váhání

Uprostřed této iniciativní činnosti se táže nejednou sebe, zda má tak dále kázat, nebo zda by nebylo lépe, kdyby se jednoduše věnoval modlitbě. Přes svůj sklon k rozjímání nemůže odmítnout evangelní odpověď: Jediný Boží Syn opustil lůno svého Otce pro spásu světa. Nic si nenechal pro sebe, ale všechno vydal, aby nás spasil ... Sestra Klára a bratr Silvestr, kterých se v této nejistotě tázal o radu, dali mu stejnou odpověď. Pln radosti pokračuje František ve svých misijních cestách.

II. Apoštolát při následování Krista

Tyto události stále více projevují, jak se František v celém životě nechal vést evangeliem.

1. V evangeliu odhaluje své poslání

Evangelium je jeho životním pravidlem. Vypravuje o životě Krista, který přišel, aby plnil Otcovu vůli, zachránil lidi, zřídil Boží království. Evangelium tlumočí Františkovi příkaz Páně, aby hlásal pokání. Tomuto poslání nemůže odporovat. Nachází onu formu řeholního života, kterou nazýváme "smíšenou". K tomuto způsobu nedochází z technického nebo psychologického vývoje. František intuitivně pronikl do spojitosti a poznal, že se rozjímání a apoštolát vzájemně podporují.

Pius XI. prohlásil Františka za patrona katolické akce; nedal tím přednost této vyvážené modlitbě a činnosti v životě každého apoštola?

2. Kristův příklad určuje jeho volbu

Sv. František, který se nespolehal na vlastní činnost, nýbrž každé dílo začínal svatou modlitbou, rozhodl se, že nebude žít pro sebe, nýbrž pro toho, který za všechny zemřel. Cítil se poslán, aby Bohu získával duše, které chtěl Zlý uchvátit. (1 Cel. 35). Říkával, že není nic vznešenějšího nad spásu duší a prokazoval to tím, že Boží Syn se dal za spásu duší přibít na kříž. Proto se tak usilovně modlíval, tak neúnavně kázal, tak silně se snažil dávat dobrý příklad. Měl zato, že je Kristovým přítelem, jen když miluje duše, které Kristus také miloval.

3. Důsledky

Tyto zkušenosti nám sdělují základní nauku o křesťanském apoštolátu. Musí vycházet z lásky ke Kristu. Motivem, proč se František stravoval pro spásu lidí, je Kristův příklad. Protiklad mezi činností a modlitbou neřeší rozumově. Tento problém ho vůbec nezajímá. Má jen jednu touhu: Následovat Krista. Aby věděl co má dělat, stačí mu pohled na Krista.

Tímto křesťanským zdrojem apoštolátu jsou vyloučeny nepravé směry. V apoštolátě se nemůžeme osvobodit od lásky k Bohu, abychom mohli pracovat pro blaho bratří. Musíme se tím více upevňovat v lásce ke Kristu a skrze něho se zapojit do díla spoluvykoupení. Tak se uskutečňuje jednota mezi láskou k Bohu a lidem. U Františka spočívá apoštolát podstatně v účasti na Kristově vykupitelském díle.

III. Apoštolát terciářů

1. Svědek Kristův

Modlitbou (církvní a osobní) má srdce otevřené celému světu. Jako Ježíš byl pravým ctitelem Otce, tak ať je duší jejich existence a činnosti modlitba a kontemplace. (Řehole 8). Zde je třeba pročíst si odstavec 10 - 18. řehole, kde se hovoří o činnosti těch, kteří následují sv. Františka. Jako nositelé pokoje ať pamatují, že je nutno pokoj stále budovat. Ať tedy stále hledají cesty jednoty a bratrské shody dialogem a důvěrou ... (19)

2. Terciář se rád zapojí do organizovaného apoštolátu

Všude máme působit a pomáhat všemu dobrému. Bratrské společenství nesmí být farností ve farnosti.

3. Kristův nástupce nás volá

Pojďte, milí synové a dcery, aby skrze vás udeřila hodina lásky, jděte napřed a přitahujte svým příkladem. Rozhodností a čistotou víry můžete učinit mnoho, aby tajné a veřejné činy nepřátel církve a Krista byly přemoženy (Pius XII.)

Opravdu se radujeme, že se františkánské charisma dosud uchovává pro dobro církve a lidské společnosti právě v této době, v níž se šíří tolik různých názorů, žije se tolik sklonů, které odcizují duše Bohu a božským věcem. (Pavel Vl.)

Doporučení: Četba - Skutky 1, 6 - 11, 2 Cel. 174.

Rozhodnutí: Budeme se snažit o modlitbu za realizování významných křesťanských podnikání ve světě. Svou modlitbu chceme provázet prací a námahou a také snahou o spásu bližních.

D. ŽIVOT BOŽÍHO DĚTSTVÍ

Se zvláštní zálibou vyhledával osamělá místa, aby svou mysl bez vyrušování obracel k Bohu, ale nemrzela se, když bylo třeba zabývat se něčím jiným, a s radostí pracoval na spásu bližních ... Jeho nejjistějším útočištěm byla modlitba. A nemodlíval se krátce. Jeho modlitba nebyla ješitná ani smělá, nýbrž dlouhá, plná oddanosti a pro pokoru Bohu milá. Když se večer začal modlit, těžko skončil do rána. Když seděl i když chodil, když jedl i pil, byl ponořen do modlitby. (1 Cel. 71). Bratři nemají potlačovat ducha svaté modlitby a zbožnosti, kterému mají sloužit všechny časné věci. (2. řehole 5)

Mějme se tedy, bratři, bedlivě na pozoru, abychom pro zdánlivou výhodu nebo dílo či pomoc neztratili svého ducha a své srdce, nebo je neodvrátili od Pána. Prosím naopak jménem lásky, kterou je Bůh, všechny bratry, ministry i ostatní, aby odstranili všechny překážky a nedbali na starosti a obtíže, aby tak podle svých nejlepších sil očistěným srdcem a ryzí myslí sloužili Pánu Bohu, jeho milovali, klaněli se mu a ctíli ho, neboť to on žádá nade vše. Ano, hledme v sobě připravovat stálý přibyték a stánek jemu, který je Bůh, Pán, Všemohoucí, Otec, Syn, a Duch svatý. (1. řehole 22)

Ve škole sv. Františka se budeme učit tomuto duchu modlitby. Nejprve pojednáme o SPOJENÍ S BOHEM V MODLITBĚ (9. lekce), pak o MARIÍ, MATCE NAŠEHO PÁNA (10. lekce).

9. lekce

SPOJENÍ S BOHEM V ROZMLUVĚ (MODLITBĚ)

František žil mimořádným životem pokání, radostné chudoby, bratrské lásky a pokorné podřízenosti církvi. To vše se nám stává

pochopitelným ve světle dvou skutečností: Dopracoval se k hlubokému poznání Boha jako Otce a žil s ním uctivě v důvěrném styku. Aby ti, co přijdou po nás, měli vzor k napodobování, chtěl bych vypsát aspoň něco o jeho úžasných modlitbách, pokud jsme to na vlastní oči viděli a pokud to lze lidskému sluchu sdělit. (2 Cel. 94)

Všimněme si např. políbení malomocného. Ve svém odkazu František píše. "Co se mi dříve zdálo hořkým, proměnilo se mi ve sladkost duše i těla. Tato proměna nám ukazuje, jak mu Bůh otevíral oči stále více pro jiné skutečnosti, jiný svět, jinou radost, jinou službu, jinou velikost. František objevuje božskou skutečnost: Boha Otce, svého Otce. Od té doby nemohl již nikde jinde nalézt pokoj a radost, než v onom Božím světě, přátelství, v trvalém důvěrném styku s Bohem v modlitbě. Tato soustavná modlitba vysvětluje velkolepý výsledek jeho života.

I. Jeho důvěrné přátelství s Bohem

1. František ve škole modlitby

a) první stupeň

Intimní vztah k Bohu se probouzí v jeho duši s přibývajícím zklamáním, kterým ho Bůh vede. Po ořesu ve Spoletě pociťuje František vnitřní odpor ke svému životu v pozemských radostech a je přitahován modlitbou. Uchyluje se do samoty v jeskyních, jde do sv. Damiána a modlí se dlouho před Kristovým obrazem.

b) druhý stupeň

Po odřeknutí se před assiským biskupem zvolá: "Nyní mohu volat: Otče náš, jenž jsi na nebesích." Poněvadž objevil Otcovství svého Boha, chodí se zpěvem po lesích a chvalozpěvem na tech: "Ó, jak je to slavné a svaté a veliké mít v nebesích Otce." (List všem věřícím 9)

c) třetí stupeň

U Bernarda z Quintavalle opakuje celou noc stejnou modlitbu "Můj Bůh a mé všechno", již je upevněn v duchu modlitby. Je proniknut svou nicotou, cítí se malým, hříšníkem. Není však zdeptán, neboť současně zakouší celé milosrdenství svého Boha Otce. Tento způsob modlitby trvá potom po celý jeho život. Je to převládající idea, kterou obyčejně nacházíme v jeho modlitbách: "Ó Bože, buď milostiv mně hříšnému." (1 Cel. 26)

Na Alverně: "Kdo jsi ty, můj dobrotivý Pane a kdo jsem já, tvůj neužitečný a ubohý sluha?"

2. Jeho duch modlitby

Brzy se František nespokojuje s tím, že se často modlí - nachází se stále ve stavu modlitby. Celano praví: "Non tam orans, quam oratio, faktus. - Nemodlil se jen, spíše se celý stával modlitbou." (2 Cel. 95) Vše mu skýtá příležitost myslet na Boha a mluvit s ním.

a) příroda

Dříve ho příroda zklamala. Nyní ji znovu objevuje jako zázračný Boží dar, jako svědectví Boží přítomnosti, jako pozvání k chvále a radosti. Ještě více. Zve tvory, aby s ním vytvářeli sbor ke chvále Pána. " ... horlivě napomínal všechny živé tvory, ptáky i plazy, ba i neživé stvoření, aby svého Stvořitele chválili a milovali." (1 Cel. 58)

b) události jeho života

Ve všem vidí Boží působení. Náhoda a štěstí pro něho neexistují. Obvykle třikrát otevřel evangelium, aby poznal bezprostřední vůli Boží.

Také v odpovědi, kterou mu dali sv. Klára a br. Silvestr v jeho pochybnostech ohledně kazatelského apoštolátu, vidí Boží pokyn a pokleká, aby slyšel jejich radu. I nemoc a utrpení jsou pro něho příležitostí k Boží chvále: "Děkuji ti, Pane, za svoje utrpení a prosím tě, abys je stokrát rozmnožil, jestli se ti to tak líbí. Je pro mne příjemné, když mne nešetříš, když mne zraňuješ bolestmi, vždyť pro mne to je překypující útěchou, že mohu tak plnit tvou svatou vůli." (Bonav. Leg. mai. 14,2). Při rozhovoru u stolu, na cestách, vždy je všechno jeho počínání oduševňováno modlitbou: "Bratři, kteří s ním žili, vědí, že měl denně, ba ustavičně na rtech slova o Ježíšovi, že rozhovor s ním byl milý, dobrotivý a líbezný. Jeho ústa mluvila z plnosti srdce, a pramen lásky, která druhé osvěcovala a již byl plný, vyvěral z nitra navenek. Ježíšem se stále zaměstnával, Ježíše ustavičně nosil v srdci, Ježíše měl v ústech, Ježíše v uších, Ježíše v očích, Ježíše v rukách i ostatních údech. Jak často, když seděl u stolu a jméno Ježíš slyšel, pronesl nebo jen na něj myslel, zapomněl na pokrm ... Když šel a přemýšlel nebo zpíval o Ježíšovi, úplně na cestu zapomněl a všechny tvor vyzýval k Ježíšově chvále." (1 Cel. 115). V jeho spisech se vrací jméno nebo myšlenka na Boha v každé větě vždy znova. Jeho napomenutí, pokyny, úvahy vrcholí zcela spontánně v modlitbě.

3. Silná období modlitby

František žil ve stálém neklidu, jak by svou modlitbou, jednotu s Bohem posílil. Proto si zajistil i delší období modlitby, silnější, intenzivnější.

a) Samota

Často se uchýloval na osamělá místa, kde byl s Bohem sám. Kolem Assisi jsou poustevny, které František tak miloval, Carceri, Cella, Cortona, Greccio, Alverna, Fonte Colombo ... Jejich drsná a divoká poloha inspirovala jeho modlitbu pokání. Oplakával zde svoje hříchy a hříchy celého světa. Zároveň otevírala tato místa otevřený pohled do vzdálených rovin a probouzela v něm píseň díky a chvály. "Vůči světské hmotnosti se stal necitlivým, celou vnitřní silou ovládal své smysly a svá hnutí, aby zůstal jen svobodným pro Boha." (1 Cel. 71)

b) Církevní hodinky

Božské officium, oficiální modlitbu církve, stavěl před jakékoliv jiné pobožnosti. Věnoval mu zcela zvláštní péči (2 Cel. 95). Z obliby pro Otčenáš ustanovil jej za Officium bratří laických a terciářských.

Celano píše: "Bratři, zaníceni ohněm Ducha sv., netísnění pozemskými starostmi a úzkostmi, zpívali zbožně Otčenáš, nejen ve stanovených dobách, nýbrž v kteroukoliv hodinu a s vroucím srdcem." (1 Cel. 47)

c) Oblíbené tajemství a postavy

Jesličky, kříž a Eucharistie zaujímaly v životě modlitby sv. Františka zvláštní místo. Choval také něžnou náklonnost k Matce Boží, k apoštolům a ke sv. Michaeli.

4. Smysl života modlitby

František je příkladem, jak je člověk zcela zajedno s Bohem. Učí nás:

a) Bůh chce mít vládu nad člověkem

"Bud'te svatí, jako Bůh je svatý." (Lev 11, 14)

"Bud'te dokonalí, jako Váš nebeský Otec je dokonalý." (Mt 5, 48)

Nikdo není svatý kromě Boha. Abychom se stali svatými, musíme být Bohem uchvácení. Svatý je ten, kdo už se bez Boha neobejde. Stykem s

Bohem, obdobími intenzivní modlitby, duchem stále trávající modlitby, se člověk víc a víc posvěcuje. Sv. František představuje typ člověka, který je proniknut duchem modlitby a tím se stává dokonale vlastnictvím Božím. Vdechuje Boha všemi póry svého bytí: Ve všem co vidí, slyší, čeho se dotýká, setkává se s Bohem.

b) *Modlitba je klíčem úspěšného života*

V míře jak je člověk zaujat Bohem, stává se jeho jednání posvěcujícím. Naše úsilí jsou marná a zůstávají bez užtku, stavíme-li pouze na svých vlastních silách, je-li naše modlitba povrchní a není-li skutečným spojením s Bohem. Tato pravda je důležitá zvláště pro apoštola. Také zde nám skýtá František příklad života, který dosáhl vrcholu svatosti a bez ustání svatost vyznačuje.

II. Náš život modlitby

1. Duch modlitby

Duch modlitby musí oduševňovat každý den, práce i zábavu Františkova člověka. "Ať jíte nebo pijete nebo děláte cokoli, činite všechno k oslavě Boha." (1 Kor. 10, 31). To mohou pochopit a splnit také lidé, žijící ve světě. Dosvědčuje to např. jeden otec rodiny: "Vždy si pamatuji na modlitbu, kterou jste mne naučil: Můj Bože, jako ořezávám révu, tak očišťuj mou duši a mých bližních, aby přinášely stále více plodů." Jedna žena říkala: "Když rozdělávám oheň, prosím Boha, aby roznítil ve vlažných oheň, který v nich už jenom doutná."

Takový duch modlitby vyžaduje živou pozornost vůči přítomnosti Boží a stálý boj proti nezřízeným vášním, rozptýlením apod. Aby duch modlitby ztvárňoval nejrůznější životní situace, musí si člověk vyhradit také čas k intenzivní modlitbě, k intimnějšímu spojení s Bohem. Musíme se k modlitbě vracet častěji během dne, i kdyby to bylo na kratičkou chvíli. Tak se Kristus stává víc a víc trvale svědkem našeho života. Nová řehole nám klade na srdce: "Jako byl Ježíš pravým ctitelem Otce, tak ať je duší jejich existence i činnosti modlitba a kontemplace."

Ať se účastní svátostného života církve, zvláště Eucharistie, ať se připojují k liturgické modlitbě, podle jedné z forem, jak je církev předpokládá." (Řehole 8). Pro následovníka sv. Františka bude samozřejmou touhou a snahou denně rozjímat a pokud jde o účast na liturgické modlitbě, bude se snažit pomodlit alespoň jednu z denního

officia, např. večerní chvály či doplněk. Co nejčastější účast na Eucharistii bude jeho radostí a zdrojem života. Měsíční duchovní obnovy a čas od času duchovní cvičení živí v nás trvalé spojení s Bohem, naším Otcem.

Modlitba je ovšem milost, proto musíme o ni trvale prosit: "Pane, nauč nás modlitbě." Podle vzoru sv. Františka máme se učit hledat a vidět v přírodě i v celém životě Boží stopy a projevy jeho moci, dobroty a lásky.

Doporučení: Četba - Lk 11, 1 - 14, 2 Cel. 94 - 95

Rozhodnutí: Co udělám pro to, abych byl opravdu mužem (ženou) modlitby? Budu věnovat více času a péče Boží chvále.

10. lekce

MARIA, MATKA NAŠEHO PÁNA

František spojoval své láskyplné následování Krista s důvěrnou láskou k jeho svaté Matce. Zanechal nám obdivuhodné texty chval a proseb k Marii. Celano praví, že byl s to trávit celé noci "chválou Boha a slavné Panny, jeho Matky." Učedník Chudáčkův dává při svém vzestupu k Bohu významné místo vznešené Paní a opírá se o její zprostředkující pomoc.

I. Matka Páně

Rozjímáme ve škole sv. Františka o vynikající důstojnosti oné Ženy, která se měla stát Matkou Boží.

1. Maria v modlitbách sv. Františka

a)

V 23. kapitole jeho první řehole čteme:

Všemohoucí, Nejvyšší ... my ti děkujeme ... že jako jsi nás stvořil skrze svého Syna, tak jsi také chtěl opravdovou a svatou láskou, kterou jsi nás miloval, aby On se narodil jako pravý Bůh a pravý člověk z přeslavné, neblahoslavenější Panny, svaté Marie, a že jsi nás, zajatce, chtěl vykoupit jeho křížem, jeho krví a jeho smrtí.

b)

"Zdravas svatá Paní, přesvatá Královno, Boží Rodičko Maria. Tys navěky Panno, vyvolenou od nejsvětějšího Otce s nebes, Tebe posvětil svým nejsvětějším, milovaným Synem a Duchem Utěšitelem. V tobě byla a je celá plnost milosti a všechno dobro. Zdravas, jeho dome. Zdravas jeho stánku. Zdravas jeho příbytku, Zdravas jeho roucho. Zdravas jeho služebnice. Zdravas jeho Matko."

c)

"Svatá Panna Maria, nenarodila se na světě tobě rovná mezi ženami, dcero a služebnice nejvyššího Krále, nebeského Otce, Matko našeho nejsvětějšího Pána Ježíše Krista, nevěsto Ducha svatého - pros za nás se svatým archandělem Michaelem a všemi nebeskými zástupy a všemi svatými u svého nejsvětějšího milovaného Syna, našeho Pána a Mistra."

2. Obsah těchto modliteb

a) *Chvála*

Všechny jeho modlitby k Marii mluví slovy chvály. Cítíme z nich zvláštní žár duše našeho Otce. Dříve než o něco prosí, dříve než se uchází u Panny Marie o přímluvu, dává se strhnout obdivuhodnou krásou této jedinečné mezi ženami. Nenachází dosti slov, aby mohl vyslovit své hnutí a mohl poděkovat nebeskému Otci, chválit ho, že udělil Marii milost božského mateřství.

b) *Důvody této chvály*

Chválí Marii, poněvadž je Matkou Boží, poněvadž nám dala nejvyššího Pána za bratra. (2 Cel. 98). Uctíváním svatého člověčenství chápe František zcela realisticky úlohu, která připadla jedné dceři naší krve, aby zplodila Věčné Slovo, jediného milovaného Božího Syna. Všimněme si, jak ve svých modlitbách k ní poukazuje jedním dechem jak na Ježíšovo lidství, tak na jeho nekonečný Majestát. "Poslyšte, moji bratři. Je-li blahoslavená Panna Maria tak velice uctívána, jak se sluší, poněvadž ho nosila ve svém přesvatém lůně ..." (list Kapitule 2). Ve svém dopise věřícím vyzdvihuje hned na začátku Mariino mateřství: "O tomto Slově Otce, tak vznešeném, tak svatém a slavném, zvěstoval nejvyšší Otec svým svatým andělem Gabrielem, že sestoupí s nebe k svaté a slavné Panně Marii a z jejího života přijme opravdové tělo našeho lidství a naší křehkosti."

Toto realistické pojmání cítíme také z jeho zvláštní obliby svátku Narození Páně. Mezi ostatními velikými svátky slavival s nevýslovnou radostí svátek dítěte Ježíše. Nazýval ho svátkem svátků, protože připomíná, že se Bůh stal dítětem a spočinul na srdci člověka. (2 Cel. 199). Zde se nacházíme v srdci františkánské lásky k Marii. Chudáček zpívá chvály Marii, poněvadž nám přinesla docela blízko Boží Majestát a učinila ho srozumitelným. V této milosti vidí hlavní důvod pro chválu a uctívání Marie.

c) *Ve škole sv. Františka*

Zde se učíme neodlučovat ve svém srdci a ve své modlitbě Pannu Marii od jejího Syna. Když vzýváme Marii, rádi se na ni díváme, jak má Ježíška ve své náručí. Obdivujeme ji, zpíváme jí, jak je krásná, jak je vyvolená od Boha, aby nám dala svého Syna. Nechme přetékat své srdce radostí nad tím, že skrze ni máme bratra, který je Pánem veškeré velebnosti. Teprve potom jsme ve správném rozpoložení přednášet své prosby za všechno co potřebujeme, a zakusíme její mateřské pomoci. Tento způsob vzývání Marie je jedním z podstatných rysů františkánské mariánské úcty.

3. Mariiny přednosti

Opětovné rozjímání o Marii, Matce Boží, vede Františka do svatyně jejího vnitřního života a obohacuje jeho duchovní život.

a) *Mariin osobní vztah k Nejsvětější Trojici*

Podívejme se znovu na shora uvedené modlitby. Obě vyzdvihují hlubokou jednotu Marie se třemi božskými Osobami. Otec, Syn a Duch svatý jsou stálým pramenem její svatosti. Maria je jejich společným dílem "konsekrována". Je mistorvským dílem Nejsvětější Trojice. Při tomto poznání uměl František jen pokleknout k modlitbě chvály a díků.

b) *Její další výsady*

Ze stejného důvodu František opěvuje také panenství a plnost Mariiny milosti; všimněme si v uvedených modlitbách výrazů, jichž užívá k oslavě těchto tajemství. Proto chápeme, že učitelé serafinského řádu se stali obhájci a opěvovateli jedinečných předností Matky Boží - jejího Neposkvrněného Početí a jejího Nanebevzetí s tělem.

c) Pokyn pro naši modlitbu

Serafický otec zve své žáky, aby uznali v Marii mistrovské dílo Boží, perlu lidského pokolení, onu Paní, která spásu Kristovu přijala nejdokonaleji. Ve škole sv. Františka se učíme chválit Boha za tuto krásu a děkovat mu. Každá chvála na Marii musí být chválou Boha, poněvadž On ji učinil tak krásnou, tak svatou.

II. Matka lidí

I když je Maria povznesena nad všechny lidi, není izolována jako nějaký bludný kámen v tajemném těle Kristově. Pán ji oděl milostí a silou, aby ji mohl učinit první spolupracovnicí na díle spásy.

1. Maria "Paní světa"

a) Modlitba sv. Františka

S oblibou opěvuje tuto "svatou Paní", svatou Královnu a také "Paní světa". (Bonav. Leg. mai. 2, 8). Vidí, jak Maria mateřsky kraluje nad světem po boku Krista Krále. František ji zdraví jako "Matku nejdobrotivější" (1 Cel. 21). Usadí se blízko Porcinkule, poněvadž tato kaple je zasvěcena Matce Boží. Zde založil tři řády a odtud vychází na misie do celého světa. Porcinkule je malý kousíček země, který miloval nejvíce z celého světa. Od Mariiny dobroty očekává všechno. Po Kristu jí nejvíce důvěřoval. Obrací se taky na "vznešenou Pannu a blahoslavenou a svatou Marii" a prosí ji přednostně před všemi anděly a svatými pokorně o pomoc pro sebe a svoje, "aby Ona mohla věčnému a svatému Bohu důstojně děkovat za nezměrné milosti a za jeho dílo spásy." (1. řeh.)

b) Ve škole sv. Františka

Přisvojme si jeho postoj. Naše modlitby k Marii mají být prosbami o to, aby čerpala a bohatě rozdávala milosti ochrany a pomoci v celé plnosti ze srdce svého Syna. Prosme zvláště Královnu světa o rozšíření Kristova království ve světě, za jednotu křesťanů, za mír ve světě. Doporučme jí také všechnu nouzi a úzkost ve vzdálených končinách o nichž se dovídáme z novin a kde přímo nemůžeme nic jiného dělat.

2. Maria, ochránkyně řádu

a) Vyvolená přímo od sv. Františka

Víme, že byl různými Božími pokyny veden až do Porcinkule a zde zaslechl rozhodující volání Boží, kterým byl vyzván k evangelnímu životu. "Zaslouhou Matky milosrdenství přijal a zrodil ducha evangelní pravdy." (Bonav. Leg. mai. 3, 1) Poněvadž František na své cestě ke které byl povolán vděčí za tak mnohé Marii, vložil v ni svou důvěru i pro své bratrstvo.

"Naší největší radostí je, že ji ustanovil patronku řádu a že její ochraně svěřil své syny, které tu na světě zanechal, aby je opatrovala a chránila. (2 Cel. 198)

Při vzpomínce na dobrodiní Matky Boží napomíná bratry: "Synové moji, hleďte, abyste toto místo nikdy neopustili. Kdyby vás jednou stranou vyhnali, druhou se vraťte zpět, protože toto místo je vskutku svaté a Božím stánkem. Zde nás Nejvyšší rozmnožil, když nás bylo jen pár, zde osvětlil srdce svých chudých světlem své moudrosti, zde zapálil naši vůli ohněm své lásky." (1 Cel. 106)

b) Zavazující dědictví

Dějiny řádu jsou svědkem, že Menší bratři střežili Otcův odkaz. Radujme se i my, že jsme byli sv. Františkem dáni pod ochranu Matky Boží. Poněvadž jsme byli přijati do františkánské rodiny, utíkejme se s největší důvěrou k Panně Marii ve všech osobních, rodinných, duchovních a časných těžkostech, aby nás zachovala v duchu františkánského ideálu. Se sv. Františkem se rádi modleme Zdravas Královno. (Cel. Kniha o divech 106) Denně se věrně modleme Anděl Páně.

Nová řehole říká: "Pannu Marii, pokornou služebnici Páně, jež ochotně přijímala jeho slova a všechny jeho podněty, sv. František zahrnoval nevýslovnou láskou a prohlásil ji za ochránkyni a pomocnici své rodiny." (Řehole 9)

3. Maria, chudá Paní

a) Příklad křesťanského života

František s oblibou vidí v Marii Paní, která jako první žila evangelním životním ideálem svého Syna, která dobrovolně a plná lásky měla účast

na jeho životě chudoby. "On byl bohatý nade vše, a přece chtěl pro sebe a pro svou Matku nejsvětější Pannu, vyvolit chudobu." (List věřícím křesťanům 1). A žádá-li od svých bratrů chudobu a žebrotu, připomíná jim Kristův příklad, který se "neostýchal stát se pro nás chudým, přijmout nezajištěný život a žil z almužny sám i blahoslavená Panna a jeho učedníci." (1. řehl. 9)

Na konci svého života píše sestře Kláře: "Já, bratr František, Menší, chci následovat život a chudobu našeho nejvyššího Pána a jeho svaté Matky, chci v tom setrvat až do konce."

Chudoba, kterou Maria s Kristem po celý život sdílela, vždy na něj hluboce působila. "Často se stávalo, že František proléval slzy, když rozjímal o chudobě Krista a jeho Matky." (Bonav. Leg. mai. 7, 1) Když jednoho dne seděl u stolu a jeden bratr vzpomněl chudobu blahoslavené Panny a strádání jejího Syna Ježíše, František ihned vstal od stolu a s pláčem dojedl zbytek chleba na holé zemi." (Cel. 2 - 200)

František se nespokojil pouze s obdivem Marie Panny. Vždy více ho to pudilo k bezpodmínečnému následování. Chtěl se přizpůsobit obdivuhodnému vzoru o kterém rozjímal, za každou cenu. Tak také pochopíme jeho lásku k chudým. "Tváří tvář chudobě Františkovo srdce se rozplývalo, a koho nemohl obdarovat almužnou, s tím projevoval vroucí účast. Jakýkoliv nedostatek, jakoukoliv nouzi u člověka viděl, hned to hbitě vztahoval na Krista. V každém chudém viděl syna chudé Paní ..." (2 Cel. 83)

b) Následování

Zde se projevuje důležitý princip františkánského života. Kdybychom Marii pouze obdivovali, mohli bychom se velmi těžce zklamat. Buďme realisty v mariánské úctě. Obdiv pro Marii vyžaduje následování jejího života. Proto nová řehole píše: "Světští františkáni ať jí osvědčují svou vroucí lásku následováním její naprosté odevzdanosti ducha a ať jsou jí podobní i v její modlitbě, plné živého vědomí a důvěry." (9) Maria je dokonalou křesťankou, a proto našim dokonalým vzorem. František nás tedy vede k Marii, abychom obdrželi sílu k věrnosti svému františkánskému povolání. Svěřme se její péči, aby z nás vytvářela Boží děti, podobající se jejímu Božímu Synu.

Doporučení: Četba - Lk 1, 39 - 56, 2 Cel. 198

Rozhodnutí: Učme se nejen vnímat a velebit Matčinu krásu, ale děkovat Bohu za ni a chválit Ho, že jí daroval tolik milostí, hledejme ve svém životě obdobné situace a chvíle, jaké prožívala ona a snažme se je prožívat dle jejího příkladu.

E. ŽIVOT VE SVOBODĚ A RADOSTI

Světce své bratry ujišťoval, že duchovní radost je nejjistějším prostředkem proti nástrahám a lstem zlého ducha. Říkával totiž: "Dábel nejvíce jásá, když může Božím služebníku vyrvat radost ducha. Nosí sebou prach a podle libosti ho hází do záhybu svědomí, aby pošpinil čistotu svědomí a ryzost života. Je-li však srdce naplněno duchovní radostí, marně stříká had svůj jed. Zlí duchové nezmohou nic proti Kristovu služebníku, když ho zastihnou plného svaté radosti. Je-li však mysl malátná, bez útěchy a smutná, snadno se stane kořistí smutku nebo marných radovánek." (2 Cel. 125)

"Ať se také bratři chrání, aby se navenek neukazovali zasmušilí a jako zachmuření pokrytci, spíše ať se jeví veselí, milí, jak se sluší na lidi, kteří se radují v Pánu. (1. řeh. 7)

Ve škole sv. Františka se učíme žít v tomto duchu radosti a svobody (11. lekce), Profes (12. lekce)

11. lekce

ŽIVOT VE SVOBODĚ A RADOSTI

I nejpovrchnějšímu pozorovateli je v dnešním světě nápadná nervosní snaha po svobodě a nezávanosti a palčivý hlad po radosti a smíchu. Zároveň však zjišťujeme v tomto světě mnoho útlaků, smutku a zoufalství. Potřebu svobody a radosti vepsala příroda do nitra lidí jako zákon. Odpovídá nejhlubší touze lidského srdce. Avšak tato touha může nalézt své naplnění a rozvinutí jen v životě zcela evangelním. Pouze Kristus je Osloboditel. "Jestliže vás osvobodí Syn, vpravdě budete svobodni," (Jan 8, 36) - prohlašuje Ježíš Židům.

Kristus ujišťoval své učedníky, že jim zjevil svá tajemství, "aby má radost přebývala ve vás a aby vaše radost byla dokonalá." (Jan 15, 11)

I. Svoboda je plodem pokání

Člověk je svobodný, poněvadž mu Bůh dal rozum a svobodnou vůli. Ale lidská svoboda je raněna a proto ji musí člověk znovu získat. Mnozí zaměňují svobodu za bezuzdnost. Jak bychom se dívali na člověka, který použije okno čtvrtého poschodí jako dveře na ulici? Překvapí nás následky takového počínání? Co si pomyslí lékař o člověku, který k němu

přišel a prosí ho, aby mu vyňal žebro, protože toto brání svobodnému působení srdce a plic. Svoboda žádá podřízenost přírodním zákonům. Vyžaduje kázeň. V tom smyslu říkáme, že je plodem pokání.

1. Pravý smysl pokání

a) Naše svoboda má v cestě překážky

Zahleďme se do svého nitra. Víme např. velmi dobře, že závazky k rodině zakazují koupit si drahé knihy, návštěvu baru nebo zakoupení auta, že mi zdraví nedovoluje tento nápoj nebo pokrm. Můj sklon k ješitnosti, má momentální nálada, moje sobectví mohou však být silnější ...

V určité dni se cítím přímo unášen velkomyslností a jsem schopen každého odříkání, jindy mohu být zcela pod mocí zla. Sv. Pavel říká: "Dělám co nechápu: vždyť to, co chci, nekonám, ale co nenávidím, to činím." (Řím. 7, 19) Moje bytost je rozpolcena. Vášně neposlouchají jen tak beze všeho můj náhled. Cítím, jak mé vášně, mé sklony, můj rozum, mé chtění, jak každá síla mého bytí chtějí mne strhnout na svou stranu. Každá síla chce být svým způsobem svobodná. Jsem jako člověk, který má dvě duše. Jak bych pak neměl být střídavě otrokem oné síly, která zrovna získala převahu? To tím spíše, když mé okolí podporuje obvykle nižší pudy. Hřích poškodil dílo, které na úsvitu vyšlo z ruky Stvořitele. Moje svoboda je spoutávána mými sobeckými sklony.

"Ale já jsem tělesný, zaprodaný hříchu." (Řím 7, 14)

b) Kristus přichází jako náš osvoboditel

Bůh poslal svého Syna, aby nás osvobodil z tohoto otroctví a vyléčil z rozpolcení naší bytosti. Ježíš souhlasil s tím, aby byl rozdrčen na dřevě kříže. Jeho Božská krev odstraňuje z nás hřích, obnovuje v nás Boží pokoj a umožňuje nám znovudobytí svobody. V evangeliu nás Kristus učí odpoutávat se od různých svazků egoismu. Zvláště kázání na Hoře nás vyzývá, abychom od základů změnili svůj postoj k světu, k lidem, k sobě a k Bohu. Vybízí nás k pokání, tj. ke změně našeho lidského smýšlení podle jeho myšlení, jednání a života.

c) Pokání, zdroj svobody

Pokání začíná vnitřním postojem, který odpovídá na lásku dávanou Bohem. Tento vnitřní postoj se projevuje všestranným odříkáním vůči sklony, samolibosti, sobectví v každodenním životě. Snaží se místo egoistického a prospěchářského způsobu jednání zavést nový způsob

myšlení, života a jednání, který se orientuje k evangeliu. Člověk, který sleduje tento ideál a zbavuje se samolibosti, objeví pravý svět věcí a lidí v jejich uspořádání a jejich kráse, kterou dostali od Boha. Stane se svobodným.

2. František, svobodný člověk

Kdo u něho neobdivuje svěžest, svobodu, kterou od začátku svého obrácení až do konce svého života vyznačuje? Velkomyslně přijal osvobození, přinesené Kristem. A za jakou cenu. Dokázal svůj život dokonale ztvárnit podle evangelia. Začal tím, že všechno své bohatství vrátil zpět do rukou svého otce. Po tomto odlehčení již nic nebrzdilo jeho rozvoj a může z celé duše opěvovat svou svobodu. (1 Cel. 16)

Zříká se sám sebe, chce být posledním ze všech, nemá však žádných zábran před velkými v církvi a ve světě. Stýká se s nimi úplně svobodně. Papež zakázal zakládat nové řehole. František však mu říká se svobodou Božího dítěte, že nechce žádnou starou řeholi, a dosahuje potvrzení svého vlastního ideálu. Jde beze zbraně a moci k egyptskému sultánovi. Sultán pln obdivu k takovému člověku, chce jej zahrnout dary a dovoluje mu nerušenou svobodu pohybu na svém území. Král Otto IV. táhne na své cestě do Říma s velkým doprovodem kolem Rivo Torta, František se stáhne se svými bratřími do chýše, jen jednoho pověřuje, aby šel na cestu, kudy půjde průvod a upozornil nového krále, že veškerá lidská sláva je křehká a že jeho nepotrvá dlouho. (1 Cel. 43) František je svobodný. Moc velkých na něho příliš nepůsobí. Píše hlavám států, upozorňuje je na jejich soukromý soud před Bohem, napomíná je ke křesťanskému životu a zvláště k úctě vůči Tělu Kristovu v Eucharistii.

Nic si neponechal z bohatství tohoto světa. A tak se mu proměňuje v žebrák po němž stoupá k Bohu. Káže ptákům, krotí vlka, zvířata mu naslouchají a projevují svou lásku. František znovu našel něco z jednoty prvních lidí v ráji.

Byl snad člověkem, který byl nejpřísnější k sobě samému, byl však také nejsvobodnějším.

II. Radost je plodem chudoby

1. František, světec radosti

Jeho povolání je prozářeno radostí. Viděli jsme jak se ve všem

projevoval zpěvem. Již první Kristovo volání přijal s vnitřní radostí. "Od té chvíle byl pln takové radosti, že ji nedokázal zvládnout a tak, ač nechtěl, stal se lidem nápadným. (1 Cel. 7)

Pro jeho veselost domnívají se přátelé, že brzy bude mít nevěstu. Po celý svůj život zůstane věrný této radosti. "Světce se snažil žít radostně a zachovával si pomazání ducha i olej radosti. Bedlivě se vystříhal sklíčenosti, jako by to bylo největší zlo. Jakmile zpozoroval, že vstupuje do jeho duše, rychle se ponořil do modlitby." (2 Cel. 125). Tak zůstával neotřesen a veselé myslí a svému Pánu zpívá radostné písně. (1 Cel. 93)

Jeho společníci uvádějí nám jako jednu z jeho největších starostí: uchovat ve všem duchovní radost. (Zrcadlo dokonalosti 95)

Když kázal pokání, nešetřil žádnou třídu posluchačů (1 Cel. 36), ale dělal to s velikou horlivostí ducha a s radostnou myslí. (1 Cel. 23)

Lid byl uchvácen obdivem a zavazoval se s radostí ke změně životního stylu. František si uchoval radost i v hořkých bolestech duše a těla.

Je "svatý dokonalé radosti."

"Jeho srdce plesalo v Pánu, neboť přes slabost a vysílení svého těla byl stále ještě schopen unést pro Pána všechny svoje námahy a trpkosti. (Tří druhů 22)

Často se zapomíná, že svou nejkrásnější a nejradostnější píseň, píseň o bratru slunci, složil, když již byl slepý a jeho bolesti očí mu způsobovaly nesmírné útrapy. Když se blížila sestra smrt, dal si zpívat znovu tuto píseň, a připojil jako pozdrav smrti ještě sloku na sestru smrt. Když bratr Eliáš namítal, že takovou přípravu na smrt by si mohl někdo špatně vykládat, odpovídá mu: "Bratře, ponech mne v radosti Páně - nechej mne zpívat jeho chválu a snášet slabosti. Vždyť skrze milost Ducha sv. jsem tak pevně spojen s Pánem, že bych se mohl pro jeho milosrdenství vrhnout do náruče Nejvyššího." (Tří druhů 121)

2. Smysl takové radosti

Musíme blíže prozkoumat tento jedinečný dar.

a) Svéráz jeho radosti

Kdo by neznal Božího zpěváčka, trubadúra, básníka, přítele beránků, opěvovatele přírody? Tyto obrazy by však mohly zahalit pravý obsah jeho radosti, budít domněnku, že radost je jen výrazem šťastného temperamentu, sklonu k radosti, dobré nálady ve všem. Jistě, František

měl radostnou povahu, sklon k radosti. I ve vězení v Perugii zvítězila jeho radostnost nad smutkem a pozvedl také sklíčenou morálku svých spoluvězňů (Tří druhů 4). Ale po jeho obrácení mění se obsah jeho radostnosti v nadpřirozenou ...

Podívejme se znovu na výše uvedené texty: Mluví o duchovní radosti, o radosti v Pánu, poněvadž je s ním spojen, poněvadž je Bohem milován. Tento duševní stav osvětluje František v jedné radě bratřím zřetelněji:

"Božího služebníka mohou některé věci zmást - ale pak se má rychle ponořit do modlitby a před Nejvyšším Otcem setrávat tak dlouho, až se mu zase vrátí radost ze spásy" (2 Cel. 125)

Jeho radost tedy pramení z jistoty, že je Bohem milován a jeho Synem vykoupen. Je přirozeným projevem jeho srdce, pro něž znamená každé ráno jitro osvobození a je novým krokem na cestě lásky k Otcí. Proto viděl ve smutku a zatrpklosti následek hříchu. Jednomu společníkovi, který měl zachmuřenou a smutnou tvář, řekl: "Nesluší se, aby služebník Boží ukazoval se lidem smutný a zarmoucený. Má být vždy radostné myslí. Své poklesky lituj ve své cele - plakat a vzdychat máš před Bohem. Když jsi mezi bratřimi, netruchli a buď radostný, jako jsou ostatní. (2 Cel. 128) Melancholii nazýval "babylonským zlem", které působí satanovi radost.

Františkova radost je zpěvem duše, která žije ve stavu milosti a přátelství s Bohem.

b) Důvod jeho radosti

Všimněme si, jak je jeho radost od samého začátku obrácení úzce spjata s chudobou. Assiská mládež se domnívá, že myslí na nevěstu a proto je veselý. On odpovídá: "Ano, přivedu si ji, a to ušlechtlejší a spanilejší, než jste kdy viděli. Takovou, která by krásou předčila ostatní a jejíž moudrost by byla nepřekonatelná." (1 Cel. 7) Touto nevěstou je paní chudoba.

Tuto nevěstu doporučuje také svým bratřím: "V chudobě zakoušeli nezměrnou radost, poněvadž jejich duše se rozvinula v Pánu a nic v nich nemohlo zakalit jejich šťastný pokoj. (Tří druhů 45)

"Bratři se velmi radovali, když neviděli ani neměli nic, co by jim mohlo připravit marnivost nebo tělesnou radost. Proto se zde začali důvěrně seznamovat se svatou chudobou. A protože se přes nedostatek věcí cítili plni útěchy, rozhodli se, že se jí budou vždy a všude držet.

Zbavení všech starostí a pozemských věcí, plni radosti z Boží útěchy, činili si pevně předsevzetí, že se nedají zastrašit žádnou nouzí, ani

pokoušením a že je z oběti chudoby nesmí nic vytrhnout." (1 Cel. 35)

Všimněme si dobře těchto textů. Život chudoby může vyústit v radost. Evangelní chudoba nás nese do Boží náruče a Božího objetí. Když v životě není již nic jiného než jen Bůh, potom se tento život promění v blaženou píseň.

3. František si přeje mít z bratří hlasatele radosti

"A kdekoliv bratři jsou, nebo když se někde setkají, ať se navzájem v duchu ctí a váží a jsou jeden k druhému pohostinní bez reptání. Ať se také bratři chrání, aby se navenek neukazovali zasmužilí a jako zachmuření pokrytci, spíše ať se jeví veselí, milí, jak se sluší na lidi, kteří se radují v Pánu." (1. řehole 7)

František chce, aby "na svých poutích světem kázali a pěli chválu Boží". Chce, aby po kázání "jako trubadúři zpívali s lidem chválu Boží" (Zrc. dok. 100)

Patří tedy k františkánskému povolání učit svět úsměvu, tím, že mu ukážeme, že chudoba je zdrojem nevyčerpatelné radosti.

III. Radost v kajícím světském řádu

Co kdyby se dnes vrátil sv. František? Odpověď na tuto otázku je smyslem františkánského řádu světského. Chce tedy jeho svobodu a jeho radost přeložit do řeči dvacátého století. "Kající řád", to na první pohled odstrašuje. Musíme se však učit chápat, že pokání znamená svobodu a radost. Ve světle evangelia nemůže toto označení zastarat, zevšednět nebo se zúžit. V označení poznáváme vysoký cíl tohoto řádu, vytvořit z Assiských kajících výmluvné svědky osvobozeného světa. (Viz nová řehole - II/7)

Jako svědkové budoucích dober mají se z povolání, kterému se zasvětili, snažit o čistotu srdce a tím se stávat svobodnými pro lásku k Bohu a k bratřím". (tamtéž 12)

"Jako poslové dokonalé radosti ať se za všech okolností snaží přinášet druhým radost a naději." (tamtéž 19)

Náš život tedy má dokazovat, že chudoba je zdrojem svobody a radosti. Není třeba, abychom se zříkali každé světské radosti, musíme ji však dát pravý smysl. Nezávidíme druhým radost. Nestěžujeme si a nežehřejme na světské radovánky, spíše ukažme cestu k pravé radosti prostřednictvím

svobodného a prostého života.

Doporučení: Četba - Lk 2, 8 - 20, 2 Cel. 125

Rozhodnutí: Snažit se usmívat i přes denní těžkosti, námahy a neúspěchy. Obdarováváme také své okolí úsměvem.

12. lekce

PROFES

"Až skončí zkušební rok, může být přijat k poslušnosti a slíbí, že bude tento život a řeholi trvale zachovávat. A podle příkazu pana papeže nebude smět žádným způsobem z tohoto řádu vystoupit, protože podle svatého evangelia nikdo, kdo položí ruku na pluh a ohlíží se zpět, není způsobilý pro království Boží." (Řeh. 2) "A zapřísahám všechny a líbám jejich nohy, aby tento řád života ze srdce milovali, zachovávali a dodržovali." (1 řeh. 24) "A kdokoliv to zachová, ať je naplněn v nebi požehnáním nejvyššího Otce a na zemi požehnáním jeho milovaného Syna a nejsvětějšího Ducha Utěšitele, všemi nebeskými zástupy a všemi svatými. A já František, váš maličký bratr a služebník, ujišťuji vás, jak jen mohu, svým srdcem i svými slovy, o tomto nejsvětějším požehnání." (Odkaz 13)

Po celý rok jsme chodili ke sv. Františku do školy křesťanské dokonalosti. Nyní se chceme navždy zavázat k tomuto evangelnímu životnímu ideálu.

ROZHODUJÍCÍ KROK

Na začátku noviciátu jsme byli vyzváni, abychom oblékli nového člověka. Tento "nový člověk" je Kristus. Abychom dokončili připodobnění Kristu, dal nám Bůh ve Františkovi vůdce, který se osvědčuje jako dokonalý následovník Kristův.

"Byl právem nazván druhým Kristem, protože se společnosti svých současníků i budoucím staletím jevil jako Kristus, který znovu ožil." (Pius XI.)

Nadešel okamžik důležitého rozhodnutí. Jsme rozhodnutí vykonat profes? Je důležité zvážit jak dosah, tak i milost tohoto závazku. Úkolem této poslední lekce je pochopit význam profese.

I. Co je to profes?

1. Je osobní závazek

a) Čestné slovo

Profes dává svobodnou odpověď na Boží pozvání jít ve šlépějích Syna Božího ve škole sv. Františka. Toto rozhodnutí v nás dozrávalo během čekatelství a noviciátu. Ať je to s plnou vážností. Profes je úkonem odevzdání. Dáváme své slovo, že budeme usilovat o evangelní dokonalost, dáváme své slovo, před Bohem a ke cti jeho Matky, sv. Františka a všech svatých. Toto čestné slovo je přijato ve jménu církve pravoplatným představeným. Tak má oficiální charakter a nejedná se pouze o nějaký intenzivnější výraz soukromé zbožnosti.

b) Závazek k celistvému křesťanskému životu

Profes je obnovou křestní slibu a zasvěcením sebe. Křesťan žijící ve světě tím slibuje, že použije zvláště přizpůsobených prostředků k tomu, aby žil podle evangelia a stále úžeji se spojoval s Kristem.

Profes rozvádí křestní úkon a bere vážněji jeho zasvěcení. Ve křtu vzal Bůh člověka do svého vlastnictví; při profesi dáváme k tomu jako zralí lidé obnovený souhlas. O dokonalost usilujeme ve františkánském duchu. Kristus povolal všechny ke svatosti: "Buďte dokonalí, jako váš nebeský Otec je dokonalý." (Mt 5, 48) Tato všeobecná Kristova výzva je určena terciářům ustanoveními řehole a stanov. Profes si vynucuje utváření života podle evangelia. Náš kurs chtěl načrtnout jeho hlavní linie.

2. Sliby utvářejí nové místo v církvi

a) Člen františkánského řádu světského zůstává laikem

Neopouští své místo ve světě, k němuž se cítí Bohem povolán. Nestává se klášterním řeholníkem. Musí plnit své světské závazky - rodina, povolání, kultura, volný čas atd. V duchu evangelních rad.

b) Zaujímá v církvi nové místo

Profes začleňuje do společenství, připojuje k církevní instituci. Profes je odevzdání se Bohu a křesťan se tímto veřejným úkonem zbožnosti spojuje úžeji s Kristem v jeho tajemném těle.

V důsledku toho přiznává církev celému jeho životu novou hodnotu.

Jeho život má silnější zaměření k Bohu a k nebi. Je v trvalé službě pro spásu lidí.

3. Profes je zdrojem milosti

Dává právo na duchovní plody františkánské rodiny. Ještě stále velmi mnoho lidí přikládá důležitost jen této skutečnosti a zapominají, že profes již svou povahou je zdrojem milosti.

a) Milostí je již úkon profese

Poněvadž je znamením zvláštní pozornosti ze strany Boží. Bůh, který nás chce pevněji včlenit do svého tajemného těla, dává sílu k rozhodnému závazku na cestě evangelické dokonalosti.

b) Znamená rozmnožení lásky v nás

Poněvadž se skládá uvědoměle a po horlivé přípravě, je profes povznášejícím úkonem lásky k Bohu. Tato naše odpověď na volání Pána posiluje náš nadpřirozený život, přátelství s Bohem. I obřady a průvodní modlitby ozřejmují úmysl církve, schvalující slib svého dítěte a modlící se za jeho splnění.

c) Dává nárok na zvláštní pomoc milosti

Profes se stává životním programem, totiž, františkánský způsob života zasahuje do denního života i do služby Bohu. Jeho splnění vyžaduje denní úsilí o věrnosti Kristu. Profesí nezůstává člověk osamocen; Kristus mu dává své světlo, svou sílu a svou radost:

Své světlo: aby získal františkánský světový názor a posuzoval všechny životní podmínky podle evangelia

Svou sílu: aby směle vykročil k činu a realizoval nutné odříkání

Svou radost: aby získal zvláštní milost, v denních těžkostech zůstat klidný a rozvázný.

Nemodlil se Kristus ke svému nebeskému Otci vlastně jen o to, aby udělil jeho učedníkům jeho radost v plné míře? (Jan 17, 13)

Nyní rozumíme ohnivým slovům sv. Františka: "Moji milí bratři, mojí na věky požehnaní synové: Slyšte mě, slyšte hlas svého otce. Veliké věci jsme slíbili, větší jsou zaslíbeny nám. Zachovávejme tyto, dychtíme po oněch. Rozkoš krátká, trest věčný. Utrpení nepatrné, sláva neskonale. Mnoho povolanych, ale málo vyvolených - a všem bude odplaceno."

II. Zdomácnění ve františkánské rodině

1. Skutečná příináležitost

Profes pečetí vstup do františkánské rodiny. Neděje se vedlejší branou. Nejde také o nějaké vyznamenání a také ne pouze o účast na zásluhách a modlitbách celého řádu. Papežové vyslovili a potvrdili, že členové tohoto řádu náležejí k františkánské rodině tak skutečně, jako členové prvního a druhého řádu. Mluví-li o sv. Františku, nazývají jej "náš svatý Otec František".

2. Úloha světských františkánů ve františkánské rodině

a) Postavení

"Františkánský řád III. zrodil se ze srdce serafinského Otce tehdy ... (Pius XII.)" V rámci této františkánské rodiny má své zvláštní místo Františkánský řád světský. (Nová řehole 2) Bez něho by nevyzařovalo tak evangelické poselství sv. Františka do světa, který je tak nutně potřebuje; každopádně by nemělo tuto sílu živého svědectví.

b) Úloha

Bratři prvního řádu se snaží spojit rozjímavý život s životem aktivním. V druhém řádu se klaristky oddávají rozjímavé modlitbě a obětavému životu daleko od světa. Terciáři mají úkol neméně zásluhný a neméně těžký: vnášet do světa evangelní svědectví křesťanského života františkánským způsobem. V samém světě mají působit jako františkánská sůl, která má dát světu chuť evangelia. (Viz N. Ř. 2)

3. Práva a povinnosti

Na základě "rodinného práva" mají účast na všech duchovních plodech františkánského společenství (mše, modlitby, oběti, odpustky atd.). Jestliže mnoho dostávají, musí se také aktivně podílet na spáse světa svými modlitbami a zásluhami.

III. Obřady profese

Církví ustanovené obřady profese ukazují oficiálně vnitřní povahu budoucího závazku. Po evangeliu se kněz táže novice: "Co si žádáš?" Po

odpovědi a po exhortě zanotuje hymnus: Příklad, ó Duchu přesvatý. Pak následuje vlastní profese. "Ke slávě všemohoucího Boha, ke cti Panny Marie a sv. Františka a ku prospěchu našich bratří a sester ..." - hluboký a vážný motiv.

"Lidská společnost potřebuje naléhavě tohoto ducha nejen pro svůj mír, své štěstí, své blaho, ale v určitém smyslu dokonce i pro svou existenci. Na vás, sestry a bratři sv. Františka, kteří žijete ve světě, spočívá úkol, abyste ho vyzařovali. To je naším nejvroucnějším přáním." (Pius XII. - 20. 9. 1945)

"... slibují". Církevní autorita může vyloučit nebo dispenzovat, člověk však nemá podle vlastního dobrozdání ustupovat od daného slibu. (viz N. Ř. 23) Profese jest svou povahou trvalý závazek. (N. Ř. 23) Odpověď církve.

Se slavnostním dojetím odpovídá církev na závazek křesťana: "Mocí, která je mi dána církví a řádem" - říká kněz - "přijímám tvé sliby ..."

Následuje modlitba ve formě přimluv. Po přijímání se zpívá buď Magnificat nebo Te Deum. Pak kněz předá na památku přijatých závazků nějaký symbol, na př. medailonek nebo kříž, a udělí slavnostní požehnání.

Doporučení: Četba - Jan 17, 6 - 19; Cel. 203

Rozhodnutí: Během tohoto posledního měsíce budeme se věnovat více modlitbě a už předem prožívat svou odevzdanost Bohu zvýšenou věrností v plnění stavovských povinností a službě bližnímu.

Ve škole sv. Františka	1
A. Život evangelia	2
1. lekce: Život ve stopách Kristových	3
2. lekce: Život podle evangelia	8
3. lekce: Život z eucharistického chleba	14
B. Život chudoby a sebezáporu	20
4. lekce: Život v Kristově chudobě	21
5. lekce: Láska k ukřižovanému Kristu	25
C. Život s církví	30
6. lekce: Láska k církvi	30
7. lekce: Bratrské společenství	36
8. lekce: Vydávání svědectví	40
D. Život božího dětství	44
9. lekce: Spojení s Bohem v modlitbě	44
10. lekce: Maria, Matka našeho Pána	49
E. Život ve svobodě a radosti	55
11. lekce: Život ve svobodě a radosti	55
12. lekce: Profes	61

